

LANDINFORMATION

Säkerhetsutvecklingen i Jemen

MA02 2022-01-13

MIGRATIONSVERKET'S FUNKTION FÖR LAND- OCH OMVÄRLDSANALYS

Den 1 maj 2019 inrättade Migrationsverket en ny funktion för land- och omvärldsanalys. Funktionen benämns Migrationsanalys och finns inom Migrationsverkets Nationella operativa avdelning.

LANDINFORMATION FÖR HANDLÄGGNING AV MIGRATIONSÄRENDEN

Denna rapport är framtagen av Migrationsverket, i linje med EUAA:s metodologi för framtagande av landinformation ([2023](#)). Rapporten innehåller landinformation avsedd för handläggning av migrationsärenden.

Landinformation: Säkerhetsutvecklingen i Jemen

2023-03-30, version 1.0

Rapporten är utgiven av Nationella operativa avdelningen,
Migrationsanalys – Migrationsverkets funktion för land- och omvärldsanalys.
Rapporten har publicerats i Migrationsverkets databas för landinformation, Lifos, ©
Migrationsverket (Swedish Migration Agency), 2023.
Publikationen kan laddas ner från <http://lifos.migrationsverket.se>

Innehållsförteckning

1. Inledning	6
1.1 Om rapporten	6
1.1.1 Brist på tillförlitliga data	6
1.2 Introduktion Jemen	7
1.2.1 Den jemenitiska statens integritet.....	8
1.2.2 Administrativ indelning och folkmängd.....	8
2. Konfliktlinjer: Aktörer och territoriell dominans	9
3. Aktörernas metodik/taktik.....	12
4. Övergripande säkerhetsutveckling.....	15
4.1 Potential i pågående förhandlingar	16
4.2 Den humanitära situationen	17
4.3 Internflyktingar	19
4.3.1 Civila jemeniters möjlighet att förflytta sig i landet.....	21
5. Säkerhetsutveckling på provinsnivå	23
5.1 Bakgrund över samtliga provinser	23
5.1.1 Sa'adah	23
5.1.2 Hajjah	23
5.1.3 'Amran.....	24
5.1.4 Al-Jawf.....	24
5.1.5 Al-Hudaydah	24
5.1.6 Al-Mahwit	24
5.1.7 Amanat al-Asimah (huvudstadsområdet)	24
5.1.8 Sana'a	25
5.1.9 Ma'rib.....	25
5.1.10 Raymah.....	25
5.1.11 Dhamar	25
5.1.12 Al-Bayda.....	26
5.1.13 Shabwah	26
5.1.14 Ibb.....	26
5.1.15 Ta'izz.....	26

5.1.16 Al-Dhale'e	27
5.1.17 Lahj	27
5.1.18 Aden	27
5.1.19 Abyan	27
5.1.20 Hadramawt	28
5.1.21 Al-Mahra	28
5.1.22 Socotra	28
5.2 Konfliktrelaterade incidenter och offer 2021–2023	29
5.2.1 Våldsincidenter (ACLED)	29
5.2.2 Incidenter med direktpåverkan på civila och civila offer (CIMP) ..	31
5.2.2.1 Jämförelsedata per provins över året före respektive året efter vapenstilleståndet	36
5.2.3 Flygattacker per provins, före vapenstilleståndet (YDP)	39
5.3 Regionala säkerhetstrender: norr, centrum, västkust, Ta'izz, syd	40
6. Mänskliga rättigheter	42
6.1 Barn	43
6.2 Kvinnor och andra utsatta jemenitiska kategorier	43
6.3 Migranter	44
Avslutande kommentar	45
Källförteckning	47
Elektroniska källor	47
Muntliga källor/möten	52
Bilaga	52

1. Inledning

1.1 Om rapporten

Syftet med denna rapport är att ge en översiktlig bild av de senaste årens säkerhetsutveckling i Jemen och dess direkta och indirekta påverkan på civilbefolkningen. Den bygger vidare på Migrationsanalys förra rapport om säkerhetsläget i Jemen.¹ I övrigt sammanställer den i huvudsak information som har inhämtats och bearbetats i februari–mars 2023. Den gör inte anspråk på att vara uttömmande i någon del – i synnerhet inte i fråga om antal offer eller potentiellt särskilt utsatta kategorier.

I den mån det förekommer begrepp i rapporten som sammanfaller med utlänningsrättsliga begrepp (t.ex. flykting, urskillningslös...) vill Migrationsanalys betona att det här inte finns någon avsikt att göra rättsliga ställningstaganden. Sådana begrepp är i så fall ägnade att förstås i sin mer generella mening och utan den specifika innebörd som *kan* tillskrivas dem i utlänningsrättsliga sammanhang.

1.1.1 Brist på tillförlitliga data

Konfliktrelaterade data blir sällan eller aldrig kompletta. I princip all statistik och data avseende situationen i Jemen – inklusive samtliga här redovisade uppgifter om säkerhetsrelaterade incidenter, dödade och skadade civila, internflyktingar, humanitär nöd och folkmängd etc. – bör betraktas som osäkra och därmed hanteras med försiktighet. Detta bl.a. med hänsyn till brist på tillträde till, och underrapportering eller bristande kvalitet i rapportering från, många områden i landet. Samtidigt agerar parter i konflikten i flera roller, bidrar till desinformation och utnyttjar ibland behovet av humanitärt bistånd för egna syften.² Vad gäller t.ex. civila offer kan också finnas betydande mörkertal, p.g.a. dels nämnda problematik och svårigheter att få vissa uppgifter bekräftade, dels varierande kategorisering hos dem som rapporterar.³

Många av de uppgifter som redovisas i denna rapport har inhämtats från FN-drivna tjänster som Civilian Impact Monitoring Project ([CIMP](#)),⁴ Integrated Food Security Phase Classification ([IPC](#)), [IOM](#), [OCHA](#) och [UNHCR](#), jämte fristående Armed Conflict Location & Event Data Project ([ACLED](#)), [Airwars](#) och Yemen Data Project ([YDP](#)). Sammantagna ger de en acceptabel bild av hur

¹ Migrationsanalys, Säkerhetsläget i Jemen, 2021-04-06, [url](#)

² PRIO, Middle East Centre, The Yemen War: Addressing Seven Misconceptions, 2020, [url](#)

³ Exempelvis har tusentals minderåriga rekryterats av i princip [alla stridande parter](#) under konflikten, inte minst av Houthis, vars egna listor visar åtminstone 111 [barnsoldater](#) (varav några 11-åringar) som dödade i strid 2020 (Euro-Mediterranean Human Rights Monitor, SAM for Rights and Liberties, Militarized Childhood: A report on the Houthis' recruitment of Yemeni children during war, 2021-02-12, s. 28--33, [url](#); jfr även Human Rights Watch (HRW), Yemen: Houthis Send Children Into Battle, 2015-05-12, [url](#)). Det är inte sällan oklart var denna kategori av offer hamnar i statistiken (Migrationsanalys, Säkerhetsläget i Jemen, 2021-04-06, [url](#)), dvs. som kombattanter eller civila.

⁴ CIMP, Yemen, data över perioden 2018-01-01 – 2022-10-31, [url](#)

den övergripande konflikten i landet utvecklas och drabbar civila över tid. Även dessa bör dock betraktas som osäkra och hanteras med försiktighet, inte minst uppgifter rörande antal invånare och internflyktingar i provinserna.⁵

1.2 Introduktion Jemen

Jemens moderna historia har i långa perioder präglats av konflikter – dock med stora variationer i typ och nivå av konflikt över landet, så även idag.⁶ Särskilt det senaste decenniet har den redan tidigare svaga centralmakten eroderats av flerdimensionella gamla och nya lokala, ideologiska, klanbaserade, religiösa, regionala och internationella⁷ motsättningar som genererar mer eller mindre intensiva strider mellan konkurrerande väpnade fraktioner i landet. Efter Ansar Allahs (*Houthimilisens*) offensiv våren 2014,⁸ och sedermera intåg i huvudstaden i september samma år, följde den Saudiledda koalitionen⁹ intervention i mars 2015. Sedan dess har civilas utsatthet i Jemen ökat markant – inte minst p.g.a. flygattacker.¹⁰ FN:s tidigare särskilda expertgrupp (*Group of Eminent International and Regional Experts on Yemen*) bedömde år 2020 att parterna i konflikten gör sig skyldiga till ”genomgripande och oupphörliga” överträdelser av mänskliga rättigheter och humanitär rätt, varav många som kan utgöra krigsbrott.¹¹ I likhet med tiden före Migrationsanalys förra Jemenrapport (producerad i mars 2021),¹² har säkerhetsläget i sig – inklusive direktpåverkan på civila – varierat tämligen stort över tid och olika delar av landet under åren 2021–23. Perioden 2 april till 2 oktober 2022 har det rått vapenstillestånd mellan konfliktens huvudparter, vilket lett till paus i flygattacker och minskad omfattning och intensitet i stridigheter.¹³ Från och med april 2022 t.o.m. februari 2023 rapporteras Jemen därmed ha erfärut en tid av (övergripande och relativt) lugn.¹⁴ Överträdelser av vapenstilleståndet har dock förekommit kontinuerligt och läget är fortfarande osäkert och spänt,¹⁵ samtidigt som den humanitära situationen fortsatt är mycket allvarlig.¹⁶ Vidare bör noteras att antalet konfliktrelaterade civila offer (dödade och skadade) inte minskade

⁵ Migrationsanalys kommentar; jfr t.ex. Sana'a Center For Strategic Studies, Yemen's Al-Mahra: From Isolation to the Eye of a Geopolitical Storm, 2019-07-05, [url](#)

⁶ Jfr t.ex., Peace Research Institute Oslo (PRIO), Middle East Centre, The Yemen War: Addressing Seven Misconceptions, 2020, [url](#)

⁷ Newlines Institute for Strategy and Policy, The Geopolitics of Yemen's Civil War, 2019-12-23, [url](#)

⁸ Se vidare, International Crisis Group (ICG), The Huthis: From Saada to Sanaa, 2014-06-10, [url](#); Malcolm H. Kerr Carnegie Middle East Center, Diwan/Ahmed Naji, Yemen's Houthis Used Multiple Identities to Advance, 2019-03-19, [url](#)

⁹ På begäran av Jemens dåvarande president Abdo Rabbu Mansour Hadi, satte Saudiarabien i mars 2015 ihop en militär koalition med Bahrain, Egypten, Förenade Arabemiraten (som engagerat sig mest), Jordanien, Kuwait, Marocko (drog sig ur 2019), Qatar (drog sig ur 2017), Senegal och Sudan (fåtal). Stöd och underhåll från bl.a. USA och Storbritannien (UNHRC, Situation of human rights in Yemen, including violations and abuses since September 2014, 2020-09-28, ANNEX I, [url](#)).

¹⁰ Migrationsverket, Migrationsanalys, Säkerhetsläget i Jemen, 2021-04-06, [url](#), s. 7; jfr Yemen Data Project (YDP), odaterad, [url](#), som redovisar antal flygattacker sedan mars 2015.

¹¹ UN Human Rights Council (UNHRC), Situation of human rights in Yemen, including violations and abuses since September 2014: Detailed findings of the Group of Eminent International and Regional Experts on Yemen, 2020-09-28, s. 1, [url](#)

¹² Migrationsanalys, Säkerhetsläget i Jemen, 2021-04-06, [url](#)

¹³ Samtal (digitalt möte) med representanter för internationell organisation i Sana'a, 2023-01-23.

¹⁴ Security Council Report, What's in Blue, Yemen: Closed Consultations and Vote on Sanctions Regime Renewal, 2023-01-31, [url](#)

¹⁵ Samtal (digitalt möte) med representanter för internationell organisation i Sana'a, 2023-01-23.

¹⁶ Jfr t.ex., Integrated Food Security Phase Classification (IPC), Yemen: Nearly 17 million people are experiencing high levels of acute food insecurity, driven by conflict, climate change and economic decline, november 2022, [url](#)

nämnvärt under 2022 jämfört med 2021, medan antalet civila dödsoffer snarare ökade marginellt under 2022¹⁷ (kvartalet före vapenstilleståndet inräknat).

1.2.1 Den jemenitiska statens integritet

Den jemenitiska staten har inte haft kontroll över landets territorium eller dess porösa gränser sedan länge.¹⁸ Den internationellt erkända regeringen i Aden (ROYG), sedan april 2022 representerad av ett nytt presidentråd (PLC),¹⁹ ställs med tiden mot allt fler utmanare och äger inte våldsmonopol i någon del av Jemen.²⁰ ROYG är i princip helt beroende av Saudiarabien och Förenade Arabemiraten (FAE), utan vilka den får svårt att fortsätta operera i landet.²¹ Dess legitimitet är följaktligen starkt utmanad, samtidigt som statsapparaten överlag fortsätter att fragmenteras.²² Egentligen finns inte längre någon statsmakt eller fungerande rättsvårdande myndigheter att tala om i landet. Istället är det snarare respektive områdes dominerande milis som står för *eventuell* rättsskipning, medan domstolar och domare kringgås eller själva blir måltavlor. I den mån provinshuvudstädernas domstolar fortfarande är operativa, är det svårt att uttala sig om huruvida de uppfyller minimistandard.²³ Sammantaget är Jemen ett av flera exempel i arabvärlden där högre militära befälsstrukturer och paramilitära styrkor uppvisar mer lojalitet gentemot egna regionala nätverk och inflytelserika eliter än staten som sådan. I avsaknad av ett fungerande centraliserat lag- och rättssystem har också traditionella klanlagar och sedvänjor fortsatt att utgöra en grundbult i rättssystemet, och, på gott och ont, grunden för konflikthantering i många områden utanför de större städerna. I de områden där någon form av ”ordning” råder, kan det ibland snarare bero på traditionella ”institutioner” än på fungerande statliga sådana.²⁴

1.2.2 Administrativ indelning och folkmängd

Jemen är formellt indelat i 21 provinser (governorates/*muhafazat*) och 333 distrikt (*mudiriyyat*), 2210 sub-distrikt (*uzaal*) och knappt 40 000 byar etc. Huvudstadsområdet Sana'a (med tio distrikt/sub-distrikt) utgör en egen administrativ enhet (*Amanat al-Asimah*) i centrum för provinsen Sana'a.²⁵ Enligt uppskattningar baserade på data från UN Department of Economic and Social Affairs, Population Division, beräknas Jemens befolkning uppgå till knappt 31,7 miljoner (mars 2023), med ca 38,4 procent av invånarna i en urban miljö (2020), stora flertalet koncentrerade till distrikt, tätorter och byar i västra

¹⁷ Civilian Impact Monitoring Project (CIMP), 2022 Annual Report: 1 January - 31 December 2022, 2023-03-29, s. 2, 4, 5, 10, [url](#)

¹⁸ Bertelsmann Stiftung, BTI 2022 Country Report – Yemen, 2022, [url](#), s. 3, 6 f.

¹⁹ Ett åttapersoners *Presidential Leadership Council* of Yemen (PLC, som representant för den svaga men internationellt erkända jemenitiska regeringen, ROYG med säte i Aden) under ledning av rådsresident Rashad Mohammed Al-Alimi (se tex., UN News, Leadership Council marks 'new era' for Yemen, but country remains wary of terrorist threat, 2022-09-22, [url](#)).

²⁰ Jfr t.ex. Bertelsmann Stiftung, BTI 2022 Country Report – Yemen, 2022, [url](#), s. 3, 6 f.

²¹ Samtal med initierad diplomat i Riyadh, 2023-01-22.

²² Jfr t.ex. Bertelsmann Stiftung, BTI 2022 Country Report – Yemen, 2022, [url](#), s. 3, 6 f.

²³ Migrationsanalys, Säkerhetsläget i Jemen, 2021-04-06, [url](#); s. 14; Bertelsmann Stiftung, BTI 2020 Country Report – Yemen, 2020-04-29, s. 11, [url](#)

²⁴ Se vidare, Migrationsanalys, 2021-04-06, [url](#), s. 12.

²⁵ Ön Socotra med tillhörande arkipelag har tidigare ingått i den till ytan största provinsen Hadramawt, men utgör sedan år 2013 en egen provins (Berghof Foundation, Mapping of Local Governance in Yemeni Governorates, januari 2020, [url](#); OCHA, YEMEN: Administrative Map, 2015-06-29, [url](#)).

delarna av landet,²⁶ från högländer i norr till kustslätter i söder.²⁷ För närmare detaljer rörande antal invånare på provins- och distriktsnivå, fördelat på bosatta respektive internflyktingar, kön och åldrar etc. kan också t.ex. data från OCHA (31 dec. 2021)²⁸ konsulteras.²⁹

2. Konfliktlinjer: Aktörer och territoriell dominans

Konflikten i Jemen är i grunden mångbottnad och mångfacetterad, med en lång rad lokala, nationella och regionala aktörer – samt ökad internationalisering efter den Saudiledda koalitionen³⁰ intervention i landet. För fördjupning om konfliktens bakgrund, väpnade aktörer (inklusive stammar/klaner³¹), underordnade element och andra inslag, rekommenderas bilaga till denna rapport jämte t.ex. rapportering från FN:s särskilda expertgrupp³² och Bertelsmann Stiftung.³³

Förenklat skulle man idag kunna säga att *huvudparterna* i den *övergripande konflikten* i landet är den Saudiledda koalitionen – till stöd för ROYG – mot Houthimilisen³⁴ (med ett påtagligt stöd av Iran och libanesiska Hizbollah). Realiteten på marken är emellertid i grunden väsentligt mer komplex, med allianser och lojaliteter som också i viss mån skiftar över tid.³⁵ FAE, som gick in med marktrupp i Jemen i augusti 2015, uppgav sommaren 2019 att de ämnade dra tillbaka sina trupper från landet.³⁶ Till dags dato ser de dock inte ut att ha för avsikt att åsidosätta sina intressen i landet, dvs. att motverka ”hotet från politisk islam”, i första hand som den manifesteras genom det Muslimska brödraskapet och dess jemenitiska version (al-Islah), samt den saudiska

²⁶ Worldometer, Yemen Population (Live), [url](#) (konsulterad den 7 mars 2023).

²⁷ Migrationsanalys, Säkerhetsläget i Jemen, 2021-04-06, [url](#), s. 8.

²⁸ Se t.ex., OCHA, Yemen_hno_2021_population_dataset.xlsx, 2021-12-31, [url](#); OCHA, HDX, Yemen, odaterad, [url](#); OCHA, HDX, Yemen: Population Estimates, odaterad, [url](#).

²⁹ Även dessa data kan vara osäkra (jfr t.ex. Sana'a Center For Strategic Studies, Yemen's Al-Mahra: From Isolation to the Eye of a Geopolitical Storm, 2019-07-05, [url](#)).

³⁰ Saudiarabien, Bahrain, Egypten, Förenade Arabemiraten (som engagerat sig mest), Jordanien, Kuwait, Marocko (drog sig ur 2019), Qatar (drog sig ur 2017), Senegal och Sudan (fåtal). Stöd och underhåll från USA och Storbritannien (UNHRC, Situation of human rights in Yemen, including violations and abuses since September 2014, 2020-09-28, ANNEX I, [url](#)).

³¹ Se vidare, Assessment Capacities Project (ACAPS), Tribes in Yemen: An Introduction to the Tribal System, 2020-08-13, [url](#).

³² Se vidare, Migrationsanalys, Säkerhetsläget i Jemen, 2021-04-06, [url](#), stycke 1.2; jfr även UNHRC, Situation of human rights in Yemen, including violations and abuses since September 2014, 2020-09-28, [url](#), ANNEX I.

³³ Bertelsmann Stiftung, BTI 2022 Country Report – Yemen, 2022, [url](#), särskilt styckena ”History and Characteristics of Transformation” och ”stateness”.

³⁴ Se vidare, ICG, The Huthis: From Saada to Sanaa, 2014-06-10, [url](#); Malcolm H. Kerr Carnegie Middle East Center, Diwan/Ahmed Nagi, Yemen's Houthis Used Multiple Identities to Advance, 2019-03-19, [url](#).

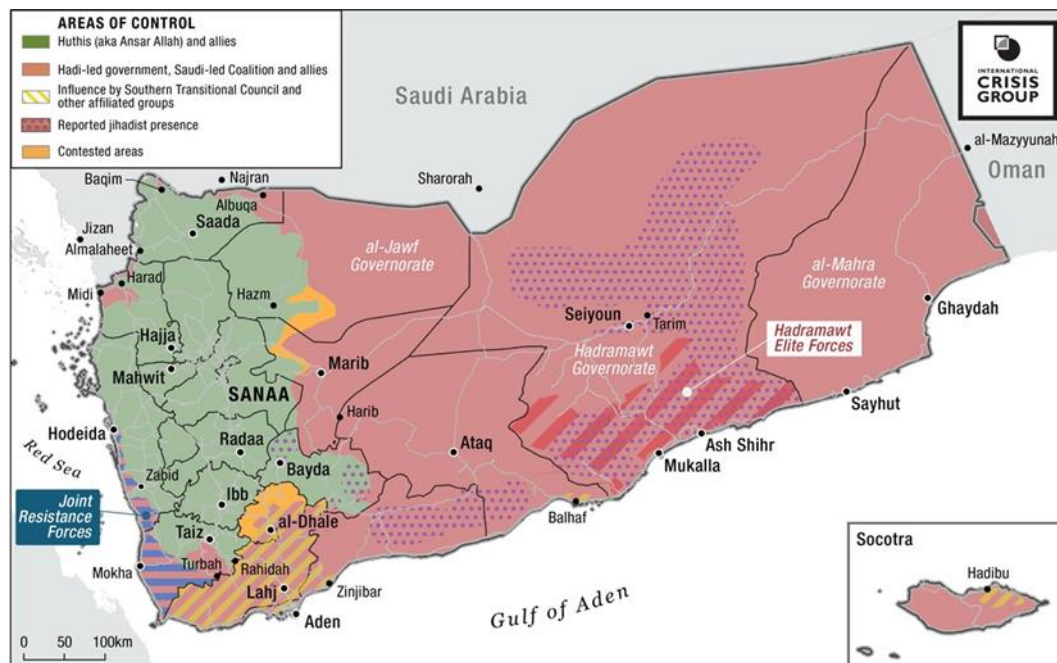
³⁵ Congressional Research Service (CRS), Yemen: Civil War and Regional Intervention, 2020-12-08, [url](#), s. 1-6.

³⁶ MENA Rights Group, Yemeni national secretly detained and tortured by Emirati forces in Balhaf, 2020-09-18, [url](#).

hegemonin över FAE³⁷ och andra Golfstater. Följaktligen har också kraftmätning mellan Saudistödda ROYG-lojala styrkor respektive FAE-stödda [Southern Transitional Council](#) (STC), medfört ”inre” strider i Aden och närliggande provinser i söder. Åren 2018–2020 kontrollerade STC-lojala styrkor periodvis större delen av Aden.³⁸ Trots utfästelser om maktdelning i en koalitionsregering, har sammandrabbningar mellan Saudistödda och FAE-stödda element förekommit även därefter.³⁹ Med hänsyn till nuläge, talar mycket för att Jemen kommer att förbli ett delat land,⁴⁰ i likhet med det forna Nord-⁴¹ respektive Sydjemen.⁴²

Kartbilden nedan (producerad av International Crisis Group sommaren 2020) är inexact men ger ändå i stora drag också en tämligen rättvisande bild av dagsläget vad avser territoriell dominans i landet.

Kartbild/infografik 1: Territoriell kontroll/dominans i Jemen

Källa: International Crisis Group, *Rethinking Peace in Yemen*, 2020-07-02, s. 38, [url](#)

³⁷ Sana'a Center For Strategic Studies, UAE Keeps Friends Close and Saudi Arabia Closer in Yemen, 2020-12-18, [url](#)

³⁸ Sana'a Center For Strategic Studies, UAE Keeps Friends Close and Saudi Arabia Closer in Yemen, 2020-12-18, [url](#); jfr Berghof Foundation, Mapping of Local Governance in Yemeni Governorates, januari 2020, [url](#), s. 10; Al-Monitor, Protesters in southern Yemen storm government building, 2021-03-16, [url](#)

³⁹ Migrationsanalys, Säkerhetsläget i Jemen, 2021-04-06, [url](#), s. 9.

⁴⁰ Samtal med initierad diplomat i Riyadh, 2023-01-22.

⁴¹ Nordjemen (Yemen Arab Republic) utgjordes av området som motsvarar dagens provinser Sa'adah, Hajjah, Amran, al-Jawf, al-Hudaydah, al-Mahwit, Sana'a (inklusive huvudstaden, nuvarande Amanat al-Asimah), Raymah, Dhamar, större delen av al-Bayda, Shabwah, Ibb och Ta'izz samt norra delen av al-Dhale'e (Migrationsanalys, Säkerhetsläget i Jemen, 2021-04-06, [url](#), s. 15).

⁴² Sydjemen (People's Democratic Republic of Yemen) utgjordes av provinserna Aden, Abyan, södra delen av al-Dhale'e, Hadramawt (inklusive Socotra), Lahj, al-Mahrah och Shabwah samt en del av al-Bayda (Migrationsanalys, Säkerhetsläget i Jemen, 2021-04-06, [url](#), s. 15).

Detta grovt sett med ”[Houthiregim](#)”⁴³ (och allierade) i de (grönfärgade) mest folkrika delarna av landet i nordväst (ca 70 procent av befolkningen),⁴⁴ dvs. det forna ”Nord” (med undantag för de perifera östra delarna av provinsen al-Jawf, betydande delar av den centralt strategiskt belägna provinsen Ma’rib,⁴⁵ och de norra delarna av al-Dhale’e.),⁴⁶ och en mycket komplex och varierande situation i ”Syd”.⁴⁷ Det kan inte nog tydligt understrykas att regeringen i Aden (ROYG) i praktiken *inte* kontrollerar ens betydande delar av de stora områden i sydväst-syd-centrum-öst (rödfärgade) som nominellt står under dess kontroll.⁴⁸ Dessa områden är i praktiken omstridda eller omtvistade.⁴⁹

Där opererar alltså i praktiken en rad olika aktörer, bl.a. styrkor understödda av FAE respektive Saudiarabien, vars intressen inte sällan krockar med varandra när de anställer legoknektar och beväpnar miliser att bekämpa antagonister.⁵⁰ Även i t.ex. den mest ostligt belägna och kanske minst krigsdrabbade provinsen al-Mahra, där Oman, Saudiarabien och FAE söker utöva inflytande utifrån delvis olika agendor, är situationen på marken i realiteten komplicerad, med i princip saudisk kontroll över gränser (inklusive hamnar och flygplatser etc.), men i praktiken en lång rad olika miliser, bl.a. klanbaserade, på lönelistan.⁵¹

Denna problembild gäller även den temporära huvudstaden Aden i söder, där FAE-stödda delar (STC, gulrandiga områden) av söderns separatiströrelse⁵² har vuxit sig starkare under konflikten, liksom Socotra⁵³ i Indiska oceanen, medan t.ex. Ma’rib och Hadramawt delvis har utvecklats till tämligen oberoende entiteter.

Samtidigt är al-Qaïda på den Arabiska halvön (al-Qaeda in the Arabian Peninsula, [AQAP](#))⁵⁴ och den s.k. Islamiska staten i Jemen ([IS-Y](#))⁵⁵ fortfarande aktiva. I vissa områden i landet är situationen så dynamisk och/eller

⁴³ Migrationsanalys kommentar. Avseende ”Houthiregimen/de facto-myndigheterna” i nordväst, se vidare ACAPS, The Houthis Supervisory System: The interplay of formal state institutions and informal political structures, 2020-06-17, [url](#)

⁴⁴ Bertelsmann Stiftung, BTI 2022 Country Report – Yemen, 2022, [url](#), s. 6.

⁴⁵ ICG, Crisis in Marib: Averting a Chain Reaction in Yemen, 2021-02-22, [url](#)

⁴⁶ Migrationsanalys, Säkerhetsläget i Jemen, 2021-04-06, [url](#), s. 15.

⁴⁷ Samtal med initierad diplomat i Riyadh, 2023-01-22.

⁴⁸ Migrationsanalys kommentar; jfr även Bertelsmann Stiftung, BTI 2022 Country Report – Yemen, 2022, [url](#), s. 6; ACLED, Little-Known Military Brigades and Armed Groups in Yemen: A Series, odaterad, [url](#)

⁴⁹ Jfr Bertelsmann Stiftung, BTI 2022 Country Report – Yemen, 2022, [url](#), s. 6.

⁵⁰ Se vidare, Bertelsmann Stiftung, BTI 2022 Country Report – Yemen, 2022, [url](#), s. 6.

⁵¹ Se vidare, Sana’a Center For Strategic Studies, Yemen’s Al-Mahra: From Isolation to the Eye of a Geopolitical Storm, 2019-07-05, [url](#); Sana’a Center For Strategic Studies, Al-Mahra: Where Regional Powers Define Local Politics, 2020-12-18, [url](#), som bl.a. innehåller löneutbetalningsschema till diverse stam-/klankrigare och andra väpnade element under januari–februari 2020 (Annex A).

⁵² Southern Movement (*al-Hiraak al-Janoubi*) omfattar flera element, varav en del som förespråkar ett fortsatt enat Jemen och en del separatistiska. Den har existerat många år innan Ali Abdullah Saleh förlorade kontroll över landet, men började egentligen inte förespråka självständighet för Syd förrän kring år 2009 (se t.ex. ICG, Breaking Point? Yemen’s Southern Question, 2011-10-20, [url](#)).

⁵³ Jfr även t.ex. Inside Arabia, The UAE’s Grand Plans for Yemen’s Socotra Island, 2020-12-04, [url](#)

⁵⁴ AQAP har länge betraktats som en av globala AQ:s mest potenta grenar, och opererar i flera delar av landet (dock med ett oklart antal mannan). AQAP har tidvis stöd av ett antal lokala klaner, och har *tidvis* etablerat territoriell kontroll i vissa områden i söder (se vidare [bilaga](#); jfr t.ex. Migrationsanalys, 2021-04-06, [url](#), s. 12; ACLED, The Wartime Transformation of AQAP in Yemen, 2020-12-14, [url](#)). Vintern 2023 har t.ex. en handfull AQAP-ledare, inklusive dess ”mediechef”, dödats i drönarattacker i Wadi Ubaydah i centrala Ma’rib (AP, Al-Qaida says 2 operatives killed in drone strike in Yemen, 2023-03-06, [url](#)).

⁵⁵ Migrationsanalys, 2021-04-06, [url](#), s. 12; Newlines Institute for Strategy and Policy, ISIS in Yemen: Caught in a Regional Power Game, 2020-07-21, [url](#)

underrapporterad att det tidvis är svårbedömt vilka aktörer som de facto äger territoriell kontroll/dominans – inte minst i perifera distrikt där centralmakten egentligen aldrig haft kontroll, som t.ex. i vissa distrikt i al-Bayda, Shabwah, Abyan och Hadramawt, där bl.a. AQAP/Ansar al-Sharia (där vissa element underställt sig IS-Y) lokalt periodvis också har dominerat.⁵⁶

I realiteten opererar vidare en mängd andra mer eller mindre lokala (eller ”privata” eller ”autonoma”⁵⁷) väpnade aktörer (ofta klanbaserade) inom de respektive inflytelsesfärerna (i viss mån även inom Houthisfären i norr), samtidigt som såväl AQAP som andra extremistelement tidvis opererar i väsentligt fler områden än kartans prickade ytor antyder.⁵⁸

3. Aktörernas metodik/taktik

Parternas agerande i konflikten har länge karaktäriserats av utpräglad brist på hänsyn till civilas liv och hälsa. FN:s tidigare särskilda expertgrupp bedömde år 2020 att parterna gör sig skyldiga till ”genomgripande och oupphörliga” överträdelser av mänskliga rättigheter och humanitär rätt, varav många som kan utgöra krigsbrott.⁵⁹ Saudiarabien och FAE har t.ex. utfört många flygattacker utan hänsyn till principerna om distinktion, proportionalitet eller försiktighetsmått. I sammanhanget har förhållandevis många civila offer krävts i samband med attacker mot marknader och gårdar.⁶⁰ Utvecklingen åren därefter (2021–2023) uppges inte ha varit avsevärt bättre, med undantag för det ökade lugn som ett tydligt minskat antal omfattande flygattacker inneburit för den jemenitiska allmänheten under perioden april 2022 till dags dato.⁶¹ Enligt Yemen Data Project har totalt 19226 civila offer (varav 8983 dödsoffer) krävts i totalt 25 054 flygattacker under perioden 26 mars 2015 – 30 april 2022. Cirka 646 av dessa civila offer ska ha krävts (i totalt ca 2180 attacker) under perioden april 2021 – april 2022, varefter inga attacker registrerats.⁶²

Såväl Houthismilis som koalitionsidan använder dock även t.ex. tunga artilleripjäser och andra understödsvapen som granatkastare och raketer i tätbefolkade områden. Dessa urskillningslösa attacker dödar och skadar civila samtidigt som de också slår hårt mot sjukvård och annan kritisk civil infrastruktur. Utöver det, drabbas civila också i hög grad av minor som tidigare

⁵⁶ Migrationsanalys, Säkerhetsläget i Jemen, 2021-04-06, [url](#), s. 15.

⁵⁷ T.ex. Hamud al-Mikhlaft i Ta'izz eller Tarik Salih längs västkusten (Bertelsmann Stiftung, BTI 2022 Country Report – Yemen, 2022, [url](#), s. 6).

⁵⁸ Migrationsanalys, Säkerhetsläget i Jemen, 2021-04-06, [url](#), s. 15; jfr även Bertelsmann Stiftung, BTI 2022 Country Report – Yemen, 2022, [url](#), s. 6-7, som också innehåller lite mer fördjupning avseende bl.a. STC och the Southern Movements olika falanger (s. 7). Jfr också t.ex. ACLED: s bild av situationen under hösten 2022: ACLED, The State of Yemen: Q2 2022 – Q3 2022, 2022-12-07, [url](#)

⁵⁹ UNHRC, Situation of human rights in Yemen, including violations and abuses since September 2014, 2020-09-28, s. 1.

⁶⁰ Migrationsanalys, Säkerhetsläget i Jemen, 2021-04-06, [url](#), s. 18-20; UNHRC, Situation of human rights in Yemen, including violations and abuses since September 2014, 2020-09-28, s. 20-83, [url](#)

⁶¹ Samtal (digitalt möte) med representanter för internationell organisation i Sana'a, 2023-01-23.

⁶² YDP, data över perioden 26 mars 2015-30 april 2022, [url](#) (konsulterad 2023-03-09).

har utplacerats av stridande parter.⁶³ Sådana attacker och incidenter har de facto även förekommit under den tid som officiellt vapenstillestånd rått mellan huvudparterna perioden april–oktober 2022,⁶⁴ bl.a. i samband med lokaliserade stridshandlingar i al-Dhale'e och Ta'izz,⁶⁵ där Houthisstyrkor t.ex. utsätter bostadsområden för artilleribeskjutning.⁶⁶

Vidare pekar bl.a. [CIMP](#), som sedan december 2017/januari 2018 fört statistik över antalet konfliktrelaterade incidenter med direktpåverkan på civila i Jemen,⁶⁷ (och [ACLED](#) m.fl.) på att många olika former av politiskt motiverat våld, inklusive direkta stridshandlingar av militär karaktär och andra säkerhetsrelaterade incidenter, äger rum frekvent.

Dessa drabbar civila både direkt och indirekt, i mycket hög grad i form av

- akut brist på mat (hungersnöd i vissa distrikt), vatten och andra förnödenheter
- internflykt
- förlust av levebröd och andra fysiska och psykosociala trauman
- brist på rörelsefrihet och tillgång till sjukvård och utbildning
- omfattande förstörelse av bostäder och vårdinrättningar samt annan civil infrastruktur, inklusive telekommunikation.⁶⁸

De flesta direkt stridsrelaterade civila offer som har krävts i Jemen på senare år, har krävts i samband med incidenter relaterade till den övergripande väpnade konflikten, inte minst artilleri- och flygattacker. Ett inte obetydligt antal per månad har dock också krävts t.ex. klankonflikter, protestrelaterat våld, terrorism, kontraterroroperationer, konflikter av lokal karaktär, dispytrelaterat våld och andra former av kriminalitet som kan kapitalisera på, och vars grogrund är, utbredd fattigdom och ett allmänt dåligt säkerhetsläge i landet.⁶⁹

Enligt CIMP är de incidentkategorier som kunnat observeras/registreras och som över tid drabbar flest civila sedan januari 2018 de följande.

Tabell 1: Incidentkategorier och civila offer (dödade och skadade)

Kategori (vapenslag)	Incidenter (jan. 2018 t.o.m. okt. 2022)	Civila offer
Artilleribeskjutning/granat- och raketattacker etc.	4 043	4 687

⁶³ Migrationsanalys, Säkerhetsläget i Jemen, 2021-04-06, [url](#), s. 18–20; UNHRC, Situation of human rights in Yemen, including violations and abuses since September 2014, 2020-09-28, s. 20–83, [url](#)

⁶⁴ Samtal (digitalt möte) med representanter för internationell organisation i Sana'a, 2023-01-23.

⁶⁵ OCHA, Yemen Humanitarian Needs Overview 2023 (December 2022), 2022-12-20, [url](#)

⁶⁶ Se vidare, HRW, World Report 2023, Yemen – Events of 2022, januari 2023, [url](#)

⁶⁷ Se vidare, CIMP, Yemen, data över perioden 2018-01-01–2022-10-31, [url](#)

⁶⁸ Migrationsanalys, Säkerhetsläget i Jemen, 2021-04-06, [url](#), s. 18.

⁶⁹ Migrationsanalys, Säkerhetsläget i Jemen, 2021-04-06, [url](#), s. 18; jfr CIMP, Quarterly Report - Q2 2022 April – June 2022, s. 1–2, [url](#)

Kategori (vapenslag)	Incidenter (jan. 2018 t.o.m. okt. 2022)	Civila offer
Flygattacker/-bombningar⁷⁰	2 198	4 252
Maskingevärseld, granatkastare (RPG) etc.	585	1 428
Lättare handeldvapen	584	1 388
Landminor	565	1 286
Bombattentat	226	492
Blindgångare	211	462
Prickskytteeld	337	406
Handgranater	86	249
Drönarattacker	213	125
Marint artilleri	16	62
Sjöminor	6	27

Källa: CIMP, Yemen, data över perioden 2018-01-01 – 2022-10-31, [url](#) (konsulerad 2023-03-09)

Artilleribeskjutning förblir den incidentkategori som tenderar att kräva flest civila offer över tid. Avseende kategorierna landminor och blindgångare eller andra former av ammunition och krigsrester som inte har exploderat tidigare, kan dock noteras att dessa kommit att bli den främsta orsaken till civila offer, inklusive barnoffer, under och efter vapenstilleståndet i landet.⁷¹

I linje med vad som framgår ovan, bör dock återigen noteras att samtidigt som man sett en märkbar avspänning vid frontlinjer⁷² i landet under tiden för vapenstilleståndet, har också incidenter med lättare handeldvapen ökat (och t.o.m. genererat flest civila offer under första halvåret 2022). Sammantagna uppges dispytrelaterat våld, klankonflikter och lokala konflikter under perioden ha haft större påverkan på civila än andra incidentkategorier då de ofta förekommer vid vägspärrar och marknader där civila vistas.⁷³

Avseende kategorin drönarattacker (som utförs av flera parter i konflikten, inte minst Houthimilis⁷⁴) kan också nämnas att antalet amerikanska attacker riktade

⁷⁰ Enligt Yemen Data Project har totalt 19226 civila offer (varav 8983 dödsoffer) krävts i totalt 25 054 flygattacker under perioden 26 mars 2015–30 april 2022. Cirka 646 av dessa civila offer ska ha krävts (i totalt ca 2180 attacker) under perioden april 2021–april 2022, varefter inga registrerats (YDP, data över perioden 26 mars 2015–30 april 2022, [url](#), konsulerad 2023-03-09).

⁷¹ Jfr CIMP, Yemen, odaterad, [url](#) (konsulerad 2023-03-09); Security Council Report, February 2023 Monthly Forecast, Middle East, Yemen, 2023-01-31, [url](#); HRW, World Report 2023, Yemen – Events of 2022, januari 2023, [url](#); OCHA, Yemen Humanitarian Needs Overview 2023 (December 2022), 2022-12-20, [url](#)

⁷² Jfr t.ex. Ijusblå "active area of conflict 5 km boundary" på UNHCR:s infografik/kartbild: UNHCR, Yemen: IDP Hosting Sites by District vs IPC, december 2020, [url](#)

⁷³ CIMP, Quarterly Report - Q2 2022 April – June 2022, s. 1-2, [url](#)

⁷⁴ Se t.ex. Reuters, Yemeni government forces intercept Houthi drones attacking southern oil terminal, 2022-10-21, [url](#)

mot bl.a. AQAP (eller likasinnade element) och IS-Y, fast också med civila offer som följd⁷⁵ i bl.a. provinserna al-Bayda, Abyan, Shabwah och Hadhramawt, ser ut att ha minskat väsentligt under de senaste amerikanska administrationerna.⁷⁶ En handfull namnkunniga AQAP-ledare, bl.a. en som uppges ha varit dess ”mediechef”, kan visserligen ha dödats i sådana attacker i Wadi Ubaydah i centrala Ma’rib under vintern 2023.⁷⁷ Enligt Airwars, finns dock hittills inga bekräftade amerikanska drönarattacker som medfört civila offer under år 2023, medan sannolikt 2–5 civila offer kan ha krävts i sådana incidenter år 2022, och det bedöms som omstritt huruvida 3–6 civila offer kan ha krävts i sådana incidenter år 2021.⁷⁸

4. Övergripande säkerhetsutveckling

Efter att Houthimilisen utfört drönar- och missilattacker mot Abu Dhabi, FAE i januari 2022,⁷⁹ svarade FAE och Saudiarabien med tre större flygattacker i Sa’adah, Sana’a och al-Hudaydah, vilka resulterade i sammanlagt minst 80 förmodat civila dödsoffer och 156 skadade.⁸⁰ Efter tämligen intensiva strider också på marken längs frontlinjerna i landet första kvartalet 2022, kom situationen tydligt att förändras efter att presidentmakten den 7 april överförts från Abdo Rabbu Mansour Hadi⁸¹ till ett nytt presidentråd⁸² och ett vapenstillestånd framförhandlat med hjälp av FN⁸³ kunde materialiseras. Detta vapenstillestånd trädde visserligen i kraft redan den 2 april 2022 (och förlängdes senare vid två tillfällen om två månader i taget⁸⁴), men kunde p.g.a. Houthiregimens kravlista⁸⁵ inte förlängas i samband med utgångsdatum den 2 oktober 2022. Från och med april 2022 t.o.m. februari 2023 har dock Jemen erfarit en tid av (övergripande och relativt) lugn.⁸⁶

⁷⁵ Migrationsanalys, Säkerhetsläget i Jemen, 2021-04-06, [url](#), s. 20.

⁷⁶ Migrationsanalys kommentar; samtal (digitalt möte) med tidigare medarbetare i internationell organisation i Aden, 2023-03-08.

⁷⁷ Associated Press (AP), Al-Qaida says 2 operatives killed in drone strike in Yemen, 2023-03-06, [url](#)

⁷⁸ Airwars, US Forces in Yemen, odaterad, [url](#) (konsulterad 9 mars 2023).

⁷⁹ Aljazeera, Timeline: UAE under drone, missile attacks, 2022-02-03, [url](#)

⁸⁰ HRW, World Report 2023, Yemen – Events of 2022, januari 2023, [url](#)

⁸¹ OCHA, Yemen Humanitarian Needs Overview 2023 (December 2022), 2022-12-20, [url](#); HRW, World Report 2023, Yemen – Events of 2022, januari 2023, [url](#)

⁸² Ett åttapersoners *Presidential Leadership Council* of Yemen (PLC, som representant för den svaga men internationellt erkända jemenitiska regeringen, ROYG med säte i Aden) under ledning av rådsresident Rashad Mohammed Al-Alimi (UN News, Leadership Council marks ‘new era’ for Yemen, but country remains wary of terrorist threat, 2022-09-22, [url](#)).

⁸³ HRW, World Report 2023, Yemen – Events of 2022, januari 2023, [url](#); OCHA, Yemen Humanitarian Needs Overview 2023 (December 2022), 2022-12-20, [url](#)

⁸⁴ HRW, World Report 2023, Yemen – Events of 2022, januari 2023, [url](#)

⁸⁵ Houthiregimen har bl.a. ställt krav på att deras militär och säkerhetsstyrkor ska inkluderas i FN:s förslag om att återuppta utbetalningar av löner till statsanställda i Jemen. Vidare har man upprepat att alla restriktioner rörande trafik till och från Sana’a flygplats och al-Hudaydah hamn ska lyftas etc. Deras pris för att avsluta kriget uppges i tillägg inkludera att Saudiarabien helt upphör att stödja alla deras rivaler i landet och att återuppbyggnadsstöd även går direkt till Houthiregimen. (ICG, How Huthi-Saudi Negotiations Will Make or Break Yemen, 2022-12-29, [url](#); Security Council Report, February 2023 Monthly Forecast, Middle East, Yemen, 2023-01-31, [url](#)).

⁸⁶ Security Council Report, What’s in Blue, Yemen: Closed Consultations and Vote on Sanctions Regime Renewal, 2023-01-31, [url](#)

Noterbart under perioden har varit att antalet civila dödsoffer och skadade har gått ner jämfört med tiden före vapenstilleståndet i och med att där inte har förekommit massiva flygbombningar.⁸⁷ Parallellt har också antalet fördrivna minskat, medan t.ex. kommersiella fligheter från och till Sana'a internationella flygplats har kunnat återupptas och bränsleimport har kunnat ske genom hamnen i al-Hudaydah.⁸⁸

Samtidigt ska understrykas att läget fortsatt är spänt och att där har förekommit en rad överträdelser. Stridshandlingar i form av väpnade incidenter och begränsade strider äger rum i de nordvästliga gränsområdena mot Saudiarabien och längs frontlinjerna genom landet.⁸⁹ Lokaliserade stridshandlingar förekommer i t.ex. al-Dhale'e och (den omstridda sydvästliga frontlinjestaden) Ta'izz,⁹⁰ där Houthistyrkor (även under vapenstilleståndet) utsätter bostadsområden för artilleribeskjutning⁹¹ och blockad. Vidare har en rad attacker mot oljeterminaler och hamnar ägt rum.⁹² Trots att ingen eskalering i form av någon större offensiv har ägt rum, så har spänningarna ökat efter vapenstilleståndets utgång.⁹³ Det kvarstår också utmaningar i form av störningar och hinder för tillträde i en allmänt farlig säkerhetsmiljö för humanitära aktörer. Under vapenstilleståndet och tiden därefter har landminor och andra explosiva krigsrester kommit att bli den främsta orsaken till civila offer.⁹⁴ Landminor och olika former av ammunition som inte har detonerat/exploderat tidigare rapporteras också vara den främsta orsaken till att just barn dödas sedan vapenstilleståndets början. Perioden mellan april och slutet av juni 2022 ska minst 42 jemenitiska barn ha döats på det sättet.⁹⁵ Riskerna med landminor och explosiva krigsrester tenderar att öka i takt med ökad civil rörlighet.⁹⁶

4.1 Potential i pågående förhandlingar

I samband med de förhandlingsrundor som förekommit under 2022 har Houthiregimen bl.a. krävt att deras militär och säkerhetsstyrkor ska inkluderas i FN:s förslag om att återuppta utbetalningar av löner till statsanställda i Jemen. Det var ett av flera skäl till att vapenstilleståndet inte kunde förlängas i oktober. Parallellt med multilaterala FN-ledda förhandlingar pågår sedan en tid också mer direkta samtal (underlättade av Oman) mellan Houthirepresentanter och representanter för Saudiarabien.⁹⁷ Representanter för Saudiarabien har bl.a. besökt Sana'a.⁹⁸ I mars 2023 har också ingåtts avtal mellan Saudiarabien och Iran om återupprättande av de bilaterala diplomatiska förbindelserna dem

⁸⁷ Samtal (digitalt möte) med representanter för internationell organisation i Sana'a, 2023-01-23.

⁸⁸ OCHA, Yemen Humanitarian Needs Overview 2023 (December 2022), 2022-12-20, [url](#)

⁸⁹ Samtal (digitalt möte) med representanter för internationell organisation i Sana'a, 2023-01-23.

⁹⁰ OCHA, Yemen Humanitarian Needs Overview 2023 (December 2022), 2022-12-20, [url](#)

⁹¹ HRW, World Report 2023, Yemen – Events of 2022, januari 2023, [url](#)

⁹² Al-Monitor, US urges Iran-backed Houthis to halt attacks on Yemen's ports, 2022-11-28, [url](#); Reuters, Yemeni government forces intercept Houthi drones attacking southern oil terminal, 2022-10-21, [url](#)

⁹³ OCHA, Yemen Humanitarian Needs Overview 2023 (December 2022), 2022-12-20, [url](#)

⁹⁴ Security Council Report, February 2023 Monthly Forecast, Middle East, Yemen, 2023-01-31, [url](#)

⁹⁵ HRW, World Report 2023, Yemen – Events of 2022, januari 2023, [url](#)

⁹⁶ OCHA, Yemen Humanitarian Needs Overview 2023 (December 2022), 2022-12-20, [url](#)

⁹⁷ Se t.ex. Al-Monitor, 'Stuck in a swamp': Saudi Arabia seeks exit from Yemen war, 2023-03-25, [url](#); Security Council Report, February 2023 Monthly Forecast, Middle East, Yemen, 2023-01-31, [url](#)

⁹⁸ Samtal (digitalt möte) med representanter för internationell organisation i Sana'a, 2023-01-23.

emellan, vilket möjligen skulle kunna underlätta processen i och med att det iranska inflytandet i Jemen (i första hand stödet till Houthimilisen) inte representerar något långsiktigt signifikant geostrategiskt intresse för Iran, enligt vissa initierade bevakare.⁹⁹ Åtminstone framhåller FN:s chefsförhandlare att där nu finns ett internationellt momentum för att gå framåt i förhandlingar.¹⁰⁰ Det diplomatiska närmandet mellan Iran och Saudiarabien bedöms åtminstone ha gett ny energi till de samtal som nu pågår mellan Saudiarabien och Houthiregimen, och skulle till att börja med i närtid kunna leda till ett förnyat vapenstillstånd.¹⁰¹ Enligt andra initierade bedömare, tyder dock direktförhandlingarna mellan Sana'a och Saudiarabien inte nödvändigtvis på att ett mer genomgripande fredsavtal rörande Jemen skulle vara nära förestående utan snarare på att någon form av icke-aggressionspakt mellan dessa parter skulle kunna komma till stånd. Detta i så fall utan att regeringen i Aden egentligen direkt skulle kunna påverka. Aden har i realiteten ingen styrkeposition utan styrs i princip helt av Saudiarabien och FAE.¹⁰²

Vidare, bland Houthiregimens tämligen maximalistiska krav för att *avsluta* kriget i Jemen ingår inte endast de krav man tidigare framfört om att alla restriktioner rörande trafik till och från Sana'a flygplats och hamnen i al-Hudaydah ska lyftas etc., samt att dess egna militär och säkerhetsstyrkor ska inkluderas vid utbetalningar av löner till statsanställda i Jemen. I tillägg kräver man bl.a. att Saudiarabien upphör att stödja alla deras rivaler i landet och att återuppbyggnadsstöd även går direkt till Houthiregimen.¹⁰³

Av allt att döma går nuvarande utveckling mot ett delat land (igen). Samtidigt bedöms det också vara en tidsfråga när nästa form av inbördeskrig bryter ut i Syd, enligt vissa bedömare.¹⁰⁴ För närvarande är det i hög grad FAE och Saudiarabien som kontrollerar den utvecklingen.¹⁰⁵

4.2 Den humanitära situationen

Den ekonomiska¹⁰⁶ och humanitära situationen är fortsatt utomordentligt allvarlig,¹⁰⁷ med nära 17 miljoner människor som upplever höga nivåer av matosäkerhet (i vissa fall hungersnöd) driven av konflikt, ekonomisk kris och klimatpåverkan.¹⁰⁸ Enligt FN:s koordinator av humanitära insatser uppskattas sammanlagt ca 21,6 miljoner människor i Jemen ha behov av humanitärt bistånd och skyddsservice under 2023, vilket visserligen innebär en minskning jämfört med de uppskattningar som gjordes avseende år 2022 (23,4 miljoner), men inte någon påtaglig förbättring av den humanitära utvecklingen idag och

⁹⁹ Al-Monitor, Iran, Saudi Arabia to resume relations in China-brokered deal, 2023-03-10, [url](#); Al-Monitor, China triumphs with Saudi-Iran deal, but devil in implementation, 2023-03-13, [url](#); Al-Monitor, France is cautious about China's role but welcomes Iran-Saudi agreement, 2023-03-15, [url](#)

¹⁰⁰ Se t.ex. AP, UN says intense diplomacy under way to end 8-year Yemen war, 2023-03-16, [url](#)

¹⁰¹ Migrationsanalys kommentar.

¹⁰² Samtal med initierad diplomat i Riyadh, 2023-01-22.

¹⁰³ ICG, How Huthi-Saudi Negotiations Will Make or Break Yemen, 2022-12-29, [url](#)

¹⁰⁴ Samtal med initierad diplomat i Riyadh, 2023-01-22.

¹⁰⁵ Migrationsanalys kommentar; samtal med initierad diplomat i Riyadh, 2023-01-22.

¹⁰⁶ Al-Monitor, Reports: Saudi Arabia to deposit \$1 billion in Yemen's central bank, 2023-02-21, [url](#)

¹⁰⁷ Se vidare, OCHA, Yemen Humanitarian Needs Overview 2023 (December 2022), 2022-12-20, [url](#);

IPC, Yemen: Acute Malnutrition Projection Update October - December 2022 (Partial), 2022-11-16, [url](#)

¹⁰⁸ IPC, Yemen: Nearly 17 million people are experiencing high levels of acute food insecurity, driven by conflict, climate change and economic decline, november 2022, [url](#)

framöver.¹⁰⁹ Enligt UNCHR har ca 17,7 miljoner människor specifikt behov av skydd.¹¹⁰

Som också framgår av andra delar av denna rapport, bl.a. stycke 3 och 5.2, jämte konfliktdata inhämtad från CIMP,¹¹¹ har konflikten i hög grad drabbat civila bostadsområden och civil infrastruktur i övrigt, inklusive vatten- och livsmedelsförsörjning, vårdinrättningar och medicinförsörjning, elförsörjning, utbildningsväsende inklusive skolbyggnader, humanitära och andra transporter, myndigheter, marknader och gårdar etc.¹¹² Avseende vårdsektorn, rapporterar Läkare utan gränser att många av landets sjukhus har totalförstörts av krigshandlingar och att en stor del av den jemenitiska befolkningen idag saknar tillgång till livsviktig sjukvård. De sjukhus som fortfarande fungerar är otillgängliga för en stor del av befolkningen på grund av långa avstånd och höga transport- och vårdkostnader, varför också behandlingsbara hälsotillstånd blir allvarliga eller dödliga. Det förekommer också frekvent andra former av säkerhetsincidenter som allvarligt påverkar vården. Exempelvis har sjukhuset al-Thawra i sydvästra Jemen vid en rad tillfällen utsatts för att beväpnade män tagit sig in på sjukhuset och dödat patienter.¹¹³

Sammantaget har konflikten och dess ekonomiska konsekvenser (samt återkommande naturfenomen såsom kraftiga skyfall etc.) kraftigt försvagat landets offentliga tjänster. Över 80 procent av landets befolkning lider idag brist på tjänligt dricksvatten, mat och adekvata hälsotjänster, medan knappt 90 procent av invånarna saknar tillgång till offentlig elförsörjning. Samtidigt har de flesta offentligtanställda, inklusive vårdpersonal och lärare, inte fått regelbundna löneutbetalningar på årtal.¹¹⁴

I och med att olika former av säkerhetsincidenter, t.ex. bilkapningar, kidnappningar och attacker på humanitär personal och infrastruktur, ökade under 2022, ökade också utmaningarna att nå ut med bistånd och bereda skydd. Vidare utgör t.ex. brist på, eller förlust av, civildokumentation hos många jemeniter i konfliktområden en av flera andra dimensioner av skyddsproblem. I många fall underminerar det människors möjligheter att tillägna sig basala rättigheter i och med omfattande restriktioner och byråkratiska hinder.¹¹⁵

I tillägg har landets ekonomi, med makroekonomisk instabilitet, kraftig försvagning av den jemenitiska valutan, separation av ekonomiska institutioner osv., försämrat den jemenitiska allmänhetens köpkraft och förvärrat i synnerhet de mindre bemedlades utsatthet. Med ett utpräglat importberoende, är landet också extremt känsligt för globala prisfluktuationer på basvaror som vete.¹¹⁶ Den svåra ekonomiska situationen har medfört att undernäring är utbredd.

¹⁰⁹ OCHA, Yemen Humanitarian Needs Overview 2023 (December 2022), 2022-12-20, [url](#)

¹¹⁰ UNHCR, 2022 Fact Sheet, Yemen Overview of Jan-Dec 2022 Activities, 2023-03-06, [url](#)

¹¹¹ CIMP, datautdrag innehållande incidentdetaljer över perioden 1 januari 2018–26 mars 2023, inhämtat per e-post 2023-03-30.

¹¹² Migrationsanalys kommentar.

¹¹³ Läkare utan gränser, Vård i krigets Jemen, odaterad, [url](#)

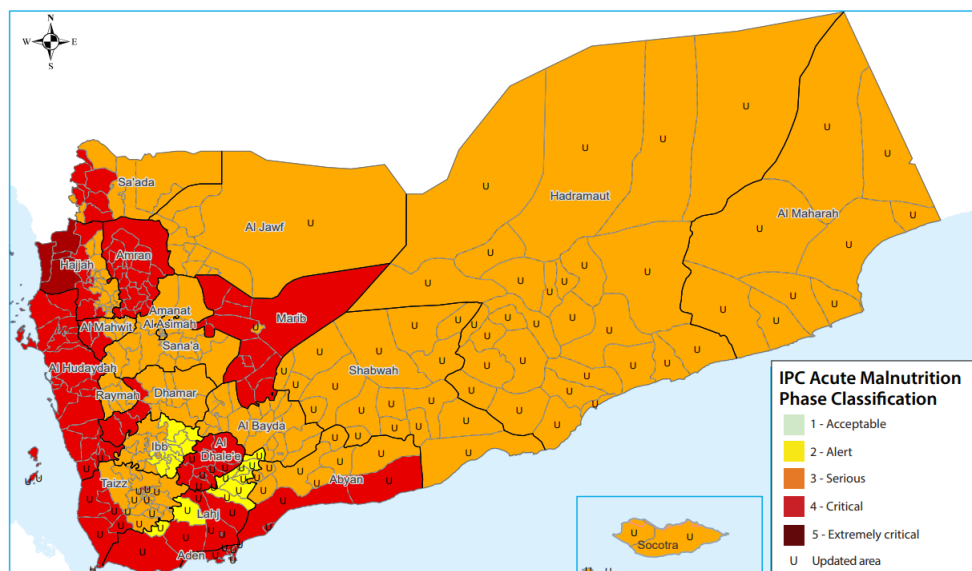
¹¹⁴ OCHA, Yemen Humanitarian Needs Overview 2023 (December 2022), 2022-12-20, s. 6, [url](#)

¹¹⁵ OCHA, Yemen Humanitarian Needs Overview 2023 (December 2022), 2022-12-20, s. 6, [url](#)

¹¹⁶ Se vidare, OCHA, Yemen Humanitarian Needs Overview 2023 (December 2022), 2022-12-20, s. 6, [url](#)

Särskilt hårt drabbade är barnen.¹¹⁷ Kartan närmast nedan visar en uppskattning över hur undernäring p.g.a. matbrist tenderat att breda ut sig i olika provinser och distrikt i Jemen 2022.

Kartbild/infografik 2: Matbrist och undernäring i Jemen 2022

Källa: IPC, Yemen: Acute Malnutrition Projection Update October - December 2022 (Partial), 2022-11-16, [url](#)

I tillägg till de omfattande humanitära behoven i sig och ovan beskrivna säkerhetskontext, tillkommer också andra former av hinder för civilbefolkning och humanitära aktörer.¹¹⁸ Inte minst har Houthisregimens införande av medgivande från en manlig förmyndare (*mahram*) för snart sagt alla former av aktiviteter en jemenitisk kvinna kan ägna sig åt, inklusive att resa,¹¹⁹ medfört negativa konsekvenser för biståndsoperationer det senaste året.¹²⁰

OCHA bedömer vidare att den humanitära situationen i Jemen förblir dyster under 2023, och att det krävs omfattande, ihållande och väl samordnat bistånd för att återuppbygga ekonomi och minimal offentlig tjänstesektor.¹²¹

4.3 Internflyktingar

Enligt UNHCR har ca 17,7 miljoner människor i Jemen behov av skydd, varav ca 7,5 miljoner i behov av fysiskt skydd ("shelter" och "non-food items"). Här ingår ett inte obetydligt antal av de totalt uppskattningsvis ca 4,5 miljoner människor som befinner sig i internflykt i landet. Ca 1,9 miljoner människor uppges vara i behov av olika former av flyktinglägertjänster ("camp coordination" och "camp management").¹²² För närmare detaljer om antal invånare på provins- och distriktsnivå (samtliga), fördelat på bosatta respektive

¹¹⁷ Läkare utan gränser, Vård i krigets Jemen, odaterad, [url](#)

¹¹⁸ Security Council Report, February 2023 Monthly Forecast, Middle East, Yemen, 2023-01-31, [url](#)

¹¹⁹ *Mahram* kan t.ex. vara en far, make, bror eller t.o.m. en ung son (Sana'a Center For Strategic Studies, The Yemen Review, Women's Rights are Non-Negotiable, september 2022, [url](#)).

¹²⁰ Security Council Report, February 2023 Monthly Forecast, Middle East, Yemen, 2023-01-31, [url](#)

¹²¹ OCHA, Yemen Humanitarian Needs Overview 2023 (December 2022), 2022-12-20, s. 6, [url](#)

¹²² UNHCR, 2022 Fact Sheet, Yemen Overview of Jan-Dec 2022 Activities, 2023-03-06, [url](#)

internflyktingar, kön och åldrar etc., kan också data från t.ex. OCHA (31 dec. 2021)¹²³ konsulteras. Även dessa data bör dock betraktas som osäkra.¹²⁴

Vidare bör dels noteras att det kan finnas många olika och inte sällan sammansatta orsaker till att en familj eller individ fördrivs eller försätts i internflykt (inklusive tillgång till säkerhet, skydd, mat, medicin eller andra behov nödvändiga för överlevnad, utkomst, politiska skäl etc.),¹²⁵ och att internflyktsmönstren i Jemen periodvis kan vara svåra att överblicka och tolka. I många fall tenderar människor att röra sig inom en provins, emellanåt fram och tillbaka mellan olika områden i en och samma provins. Vidare innebär t.ex. inte mottagande av ett betydande antal internflyktingar i ett distrikt eller en stad nödvändigtvis att det skulle vara fråga om en säker provins. I många fall tvärtom (t.ex. Ma'rib). Därmed behöver man egentligen gå ned på distriktsnivå eller lägre (och under en specifik period eller händelseutveckling) för att tolka säkerhetslägets omedelbara fördrivningseffekter i provinserna.¹²⁶

Avseende år 2022, har jemenitiska myndigheter (under rubrik "New Displacement")¹²⁷ observerat 52 914 individer som fördrivits från totalt 253 distrikt i landet (samtliga provinser) till totalt 67 distrikt i 12 provinser. De provinser vari/varifrån man observerat flest internflyktsrörelser uppges vara: Ma'rib, Ta'izz, al-Hudaydah, Shabwah, Abyan och al-Dhale'e. Samtidigt redovisar man (rubrik "IDPs Departed") 1 344 individer som lämnat sin dittillsvarande internflyktsort i en provins till en annan provins. De provinser varifrån man observerat flest sådana avresor uppges vara: Ta'izz, Aden, Abyan, Ma'rib, Shabwah och Lahj. I fråga om återvändande (rubrik "IDP Returnees") redovisar man 7 081 individer som återvänt (från totalt 26 distrikt i 10 provinser) till sina ursprungsorter i något av 46 distrikt i de åtta provinserna al-Hudaydah, Shabwah, Ta'izz, al-Dhale'e, Ma'rib, Hajjah, al-Baydah och al-Mahrah.¹²⁸

Under vapenstilleståndsperioden i Jemen har dock IOM noterat ett minskande antal nya situationer/incidenter där människor fördrivs i landet. Samtidigt har man ännu inte noterat några betydande återvändanderörelser eller påtagliga minskningar av antalet internflyktingar. Under specifikt sista kvartalet 2022 noterade IOM drygt 7 032 individer som hade tvingats i internflykt vid minst ett tillfälle, vilket innebar en fyrtioprocentig minskning jämfört med det närmaste kvartalet dessförinnan (11 778 individer). Den absoluta majoriteten av

¹²³ Se t.ex., OCHA, Yemen_hno_2021_population_dataset.xlsx, 2021-12-31, [url](#); OCHA, HDX, Yemen, odaterad, [url](#); OCHA, HDX, Yemen: Population Estimates, odaterad, [url](#)

¹²⁴ Jfr t.ex. resonemang hos Sana'a Center For Strategic Studies, Yemen's Al-Mahra: From Isolation to the Eye of a Geopolitical Storm, 2019-07-05, [url](#)

¹²⁵ Samtal (digitalt möte) med tidigare medarbetare i internationell organisation i Aden, 2023-03-15.

¹²⁶ Migrationsanalys kommentar; samtal (digitalt möte) med tidigare medarbetare i internationell organisation i Aden, 2023-03-15.

¹²⁷ Jemen, Executive Unit For IDPs Camps Management, Yemen – Annual Displacement Tracking Report (DTR) 2022, 2023-01-27, [url](#)

¹²⁸ Se vidare, Jemen, Executive Unit For IDPs Camps Management, Yemen – Annual Displacement Tracking Report (DTR) 2022, 2023-01-27, [url](#)

dem som flytt under perioden, anförde att de gjort det av oro för säkerhet och trygghet.¹²⁹

Under januari–februari 2023 har jemenitiska myndigheter observerat totalt 11 123 individer som fördrivits en första eller andra gång från totalt 20 olika provinser och fördelat sig över totalt 10 provinser. De flesta (totalt ca 73 procent) av dem hade fördrivits från någon av provinserna Ta'izz, Abyan, al-Hudaydah och Ma'rib, medan övriga (ca 27 procent) hade fördrivits från någon av provinserna Lahj, Ibb, al-Bayda, Sana'a, al-Jawf, Dhamar, Raymah, Sana'a City, Amran, Hajjah, Shabwah, al-Mahwit, al-Dhale'e, Aden eller Hadhramawt. Samtidigt noterades endast ett fåtal individer (153) som hade återvänt till sina ursprungsorter under perioden.¹³⁰

Under grovt sett samma period (1 januari till 4 mars 2023) noterade IOM 9 672 individer som hade fördrivits vid minst ett tillfälle, varav 468 individer under perioden 26 februari till 4 mars. Majoriteten i den gruppen rörde sig till eller i Ma'rib från annat distrikt i Ma'rib eller från al-Hudaydah, till eller i al-Hudaydah från annat distrikt i al-Hudaydah eller från Ta'izz, alternativt till Hadhramawt från Ta'izz eller Sana'a. Sammantaget hade de flesta fördrivits från distrikten al-Tuhayta, al-Sukhnah och Hays i al-Hudaydah, distrikten Maqbanah, Jabal Habashi och Sharab al-Salam i Ta'izz, eller distrikten Jabal Murad, al-Abdiyah och Raghwan i Ma'rib. Vidare hade IOM identifierat 31 familjer som hade fördrivits tidigare i februari, då främst i provinserna Ma'rib, al-Hudaydah, Hadhramawt och al-Dhale'e.¹³¹

4.3.1 Civila jemeniters möjlighet att förflytta sig i landet

Utöver politiska skäl och ovan avhandlade utmaningar relaterade till humanitär situation och t.ex. kvinnors och flickors möjligheter att förflytta sig i landet, finns i grunden inga legala eller andra former av formella hinder [av typen uttryckligt "sponsorkrav" eller liknande] för en jemenitisk civilperson att förflytta sig mellan olika provinser i landet eller att bosätta sig på annan ort än den man ursprungligen kommer ifrån eller tidigare varit stadigvarande bosatt på.¹³² Jemeniter bosatta i norr är t.ex. också oförhindrade att uppsöka myndigheter i Aden, t.ex. för att få ett officiellt (internationellt gångbart) pass utfärdat.¹³³

Däremot finns en rad andra, ofta komplicerande, politiska och andra omständigheter man bör ta i beaktande i dessa sammanhang. Inte minst alla de risker som kan förknippas med att förflytta sig över frontlinjer mellan olika politiska och väpnade aktörer, att passera ambulerande och stationära vägspräckor etc., men också att det kan vara mycket svårt att försöka etablera sig

¹²⁹ IOM Yemen, Rapid Displacement Tracking – 2022 Fourth Quarter Report (October - December 2022), 2023-03-06, [url](#)

¹³⁰ Se vidare, Jemen, Executive Unit For IDPs Camps Management, Yemen – Displacement Tracking Report (DTR) For February 2023, 2023-03-09, [url](#)

¹³¹ IOM Yemen, Rapid Displacement Tracking – Yemen IDP Dashboard I Reporting Period: 26 February - 4 March 2023, 2023-03-06, [url](#)

¹³² Samtal (digitalt möte) med tidigare medarbetare i internationell organisation i Aden, 2023-03-15; samtal (digitalt möte) med representanter för internationell organisation i Sana'a, 2023-01-23.

¹³³ Samtal med medarbetare vid Jemens ambassad i Riyadh, 2023-01-24; samtal (digitalt möte) med representanter för internationell organisation i Sana'a, 2023-01-23.

någonstans där man saknar ett välutvecklat och välfungerande socialt skyddsnät.¹³⁴ Som framgått, har Jemens [stammar/klaner](#), storfamiljer och traditionella eliter generellt ett betydande inflytande i samhället i stora delar av Jemen. De kan i många fall mobilisera miliser och finns representerade i politiska partier, rörelser och säkerhetsstyrkor – på flera sidor av Jemens konflikter. Det traditionella jemenitiska samhället är också organiserat efter ”ärflika” släktstatus- och yrkeskategorier etc.¹³⁵

Mot den bakgrunden, menar initierade källor i Jemen att den kanske främsta förutsättningen snarare är relaterad till beskydd i form av tillhörighet till en viss klan eller samhällsgrupp,¹³⁶ vilket också de facto ofta tenderar att avgöra vart gemene man rör sig och försöker etablera sig i landet. Jemeniter är överlag fullt medvetna om dessa aspekter. Det förekommer dock naturligtvis ändå att t.ex. jemeniter som tillhör stammar/klaner baserade i norr återfinns i, eller tar sig till, söder utan hinder eller problem, såvida de inte tillhör en specifik stam/klan som traditionellt ligger i konflikt med den som dominerar provinsen, distriktet eller det lokala området i fråga. Det finns många exempel på personer från t.ex. Sana'a som av olika skäl flyttat till Aden och vice versa. Vidare finns t.ex. många internflyktingar från provinser som al-Hudaydah eller Ibb som nu återfinns i t.ex. Abyan eller Shabwah.¹³⁷

Samtidigt fortsätter statsapparaten att fragmenteras.¹³⁸ Egentligen finns det inte någon fungerande statsmakt, än mindre rättsvärdande myndigheter, att tala om i landet. Istället är det snarare respektive områdes dominerande milis som står för *eventuell* rättsskipning etc.¹³⁹ I de områden där någon form av ordning råder, kan det ibland snarare bero på traditionella ”institutioner” än på fungerande statliga sådana.¹⁴⁰ Under Houthiregimen i norr uppges visserligen delar av basal samhällsservice någorlunda fungera (även om det kanske mest ”välfungerande” under den regimen är själva säkerhetsapparaten), medan offentlig sektor i söder nära nog inte fungerar alls.¹⁴¹

I tillägg kan noteras att klyftan mellan den zayditiska (jemenitisk-shiitiska) Houthirörelsen och sunnimuslimer fördjupats under konflikten, varför det numera uppges vara otänkbart att en Houthimedlem skulle kunna bo i södra Jemen. Dessa förhållanden lär komma ta årtal att reparera.¹⁴² Det kan naturligtvis också finnas en rad andra exempel där vissa kategorier av jemeniter av politiska eller andra skäl,

¹³⁴ Migrationsanalys kommentar; samtal (digitalt möte) med tidigare medarbetare i internationell organisation i Aden, 2023-03-15.

¹³⁵ Jfr ACAPS, *Tribes in Yemen: An Introduction to the Tribal System*, 2020-08-13, [url](#); ACAPS, *The Houthi Supervisory System: The interplay of formal state institutions and informal political structures*, 2020-06-17, [url](#); Migrationsanalys, *Säkerhetsläget i Jemen*, 2021-04-06, [url](#), s. 12.

¹³⁶ Samtal (digitalt möte) med tidigare medarbetare i internationell organisation i Aden, 2023-03-15.

¹³⁷ Samtal (digitalt möte) med tidigare medarbetare i internationell organisation i Aden, 2023-03-15.

¹³⁸ Jfr t.ex. Bertelsmann Stiftung, *BTI 2022 Country Report – Yemen*, 2022, [url](#), s. 3, 6 f.

¹³⁹ Migrationsanalys, *Säkerhetsläget i Jemen*, 2021-04-06, [url](#), s. 14; Bertelsmann Stiftung, *BTI 2020 Country Report – Yemen*, 2020-04-29, s. 11, [url](#).

¹⁴⁰ Migrationsanalys, 2021-04-06, [url](#), s. 12.

¹⁴¹ Samtal (digitalt möte) med representanter för internationell organisation i Sana'a, 2023-01-23.

¹⁴² Samtal (digitalt möte) med tidigare medarbetare i internationell organisation i Aden, 2023-03-15.

i praktiken saknar möjlighet att fly till eller försöka etablera sig på annan ort i landet.¹⁴³

5. Säkerhetsutveckling på provinsnivå

5.1 Bakgrund över samtliga provinser

I denna text berörs bl.a. vilka huvudsakliga aktörer som dominerar provinsen i fråga, vilka provinser som över tid kunnat definieras som [frontlinjeprovinser](#)¹⁴⁴ och en del annan bakgrundsinformation som kan vara av värde för att förstå säkerhetsutvecklingen. För *uppskattningar* om antal invånare på provins- och distriktsnivå (samtliga), fördelat på bosatta respektive internflyktingar, kön och åldrar etc., kan t.ex. data från OCHA (31 dec. 2021)¹⁴⁵ konsulteras – även om specifikt uppgifter om antal invånare generellt är mycket osäkra då det var många år sedan det gjordes tillförlitliga folkräkningar i Jemen.¹⁴⁶ Avseende uppgifter om matosäkerhet i provinser och distrikt, rekommenderas uppdaterade prognoser från Integrated Food Security Phase Classification ([IPC](#)). För fler bakåtblickande uppgifter om internflyktingar, hungersnöd/matosäkerhet, konfliktrelaterade incidenter, måltavlor och offer hänvisas annars till tidigare rapport.¹⁴⁷ Uppgifter över de senaste årens incidenter och offer redovisas närmare i avsnitt [5.2](#) och [5.3](#).

5.1.1 Sa'adah

Den nordliga provinsen och Houthirörelsens ursprungsfäste Sa'adah – en **frontlinjeprovin**s som till största delen kontrolleras av Houthimilis – utgörs av 15 distrikt inklusive provinshuvudstadsdistriktet Sa'adah. Sedan mars 2015 har ett mycket stort antal flygattacker utförts mot provinsen, varav ett betydande antal mot vad som kan betraktas som civila mål. Även om distansbeskjutningen minskat sedan tidigare perioder, var de nordvästligt belägna gränsdistrikten, främst Monabbih, Shada'a och Razih, fortsatt utsatta för beskjutning av saudiska gränspatruller varje vecka 2020–2021. Sa'adah tillhör de provinser där flest civila offer krävdes första kvartalet 2021 (jämfte al-Hudaydah, Ta'izz och Ma'rib).¹⁴⁸

5.1.2 Hajjah

Provinsen Hajjah – en **frontlinjeprovin**s som till största delen kontrolleras av Houthimilis – utgörs av 31 distrikt inklusive distriktet Hajjah och

¹⁴³ Migrationsanalys kommentar.

¹⁴⁴ Begreppet "frontlinjeprovin" syftar på provins direkt berörd av frontlinjer, generellt att frontlinjer mellan två eller flera av konfliktens relevanta antagonistiska aktörer går igenom (jfr t.ex. ljusblå "active area of conflict 5 km boundary" på UNHCR:s infografik/kartbild avseende internflyktingplatser i Jemen i december 2020: UNHCR, Yemen: IDP Hosting Sites by District vs IPC, december 2020, [url](#)).

¹⁴⁵ Se t.ex., OCHA, Yemen_hno_2021_population_dataset.xlsx, 2021-12-31, [url](#); OCHA, HDX, Yemen, odaterad, [url](#); OCHA, HDX, Yemen: Population Estimates, odaterad, [url](#)

¹⁴⁶ Jfr analys hos Sana'a Center For Strategic Studies, Yemen's Al-Mahra: From Isolation to the Eye of a Geopolitical Storm, 2019-07-05, [url](#)

¹⁴⁷ Migrationsanalys, Säkerhetsläget i Jemen, 2021-04-06, [url](#), s. 24–36.

¹⁴⁸ Migrationsanalys, Säkerhetsläget i Jemen, 2021-04-06, [url](#), s. 24–25.

provinshuvudstaden Hajjah, som utgör ett eget distrikt. Sedan mars 2015 har ett förhållandevis stort antal flygattacker utförts mot provinsen, varav ett betydande antal mot vad som kan betraktas som civila mål.¹⁴⁹

5.1.3 'Amran

Provinsen 'Amran (bildad efter enandet) – huvudsakligen kontrollerad av Houthimilis – utgörs av 20 distrikt inklusive provinshuvudstadsdistriktet 'Amran. Sedan mars 2015 har ett betydande antal flygattacker utförts mot provinsen, inte sällan mot vad som kan betraktas som civila mål.¹⁵⁰

5.1.4 Al-Jawf

Provinsen al-Jawf – en viktig **frontlinjeprovis** vars befolkade västra delar huvudsakligen kontrolleras av Houthimilis – utgörs av 12 distrikt och provinshuvudstaden al-Hazm, som Houthimilisen tog kontroll över 2019. Al-Jawf tillhör en av de provinser där civilbefolkningen drabbats påtagligt av flygattacker, bl.a. längs frontlinjer i Khab och ash-Sha'af.¹⁵¹

5.1.5 Al-Hudaydah

Landets näst folkrikaste provins, al-Hudaydah – en viktig **frontlinjeprovis** till största delen kontrollerad av Houthimilis, men med områden kring staden al-Hudaydah och längs kustlinjen i sydväst kontrollerade av sammansatta styrkor lierade med ROYG jämte s.k. Joint Resistance Forces – utgörs av 26 distrikt. Provinshuvudstaden al-Hudaydah är landets viktigaste hamnstad vid sidan av Aden. Invånarna i det belägrade distriktet al-Duraymi har periodvis varit helt avskurna från omvärlden. Sedan mars 2015 har ett förhållandevis stort antal flygattacker utförts mot provinsen, varav ett betydande antal mot vad som kan betraktas som civila mål. Under 2020 krävdes fler stridsrelaterade civila offer (dödade och skadade) i al-Hudaydah än i någon annan provins i landet (61 procent p.g.a. granatbeskjutning). Al-Hudaydah är också en av de provinser där flest civila offer krävdes under första kvartalet 2021 (jämte Ta'izz, Ma'rib och Sa'adah).¹⁵²

5.1.6 Al-Mahwit

Provinsen al-Mahwit – huvudsakligen kontrollerad av Houthimilis – utgörs av 9 distrikt inklusive distriktet al-Mahwit och provinshuvudstaden al-Mahwit, som utgör ett eget distrikt.¹⁵³

5.1.7 Amanat al-Asimah (huvudstadsområdet)

Huvudstadsområdet Amanat al-Asimah (inklusive huvudstaden Sana'a, tillika huvudstad i f.d. Nordjemen) – under kontroll av Houthimilis – utgörs av 10 sub-distrikt. Sedan mars 2015 har ett förhållandevis stort antal flygattacker utförts mot provinsen, varav ett betydande antal mot vad som kan betraktas som civila mål.¹⁵⁴

¹⁴⁹ Migrationsanalys, Säkerhetsläget i Jemen, 2021-04-06, [url](#), s. 25.

¹⁵⁰ Migrationsanalys, Säkerhetsläget i Jemen, 2021-04-06, [url](#), s. 25.

¹⁵¹ Migrationsanalys, Säkerhetsläget i Jemen, 2021-04-06, [url](#), s. 26.

¹⁵² Migrationsanalys, Säkerhetsläget i Jemen, 2021-04-06, [url](#), s. 26.

¹⁵³ Migrationsanalys, Säkerhetsläget i Jemen, 2021-04-06, [url](#), s. 27.

¹⁵⁴ Migrationsanalys, Säkerhetsläget i Jemen, 2021-04-06, [url](#), s. 27.

5.1.8 Sana'a

Provinsen Sana'a – en **frontlinjeprovinc** som huvudsakligen kontrolleras av Houthis, och kringgärdar huvudstadsområdet – utgörs av 16 distrikt. Sedan mars 2015 har ett förhållandevis stort antal flygattacker utförts mot provinsen, varav ett betydande antal mot vad som kan betraktas som civila mål.¹⁵⁵

5.1.9 Ma'rib

Provinsen Ma'rib – en viktig **frontlinjeprovinc** som domineras av sammansatta ROYG-lieferade styrkor,¹⁵⁶ men också inslag av t.ex. AQAP¹⁵⁷ – utgörs av 14 distrikt. Vid årsskiftet 2020/21 fanns hela 806 128 registrerade internflyktingar i provinsen, varav en mycket stor andel i och kring provinshuvudstaden Ma'rib, vars invånarantal kan ha tiofaldigats de senaste åren. Tusentals har i och för sig också fördrivits i/från provinsen därefter. Sedan mars 2015 har ett förhållandevis stort antal flygattacker utförts mot provinsen, varav ett betydande antal mot vad som kan betraktas som civila mål. Till januari 2020 framställdes Ma'rib lite som en framgångssaga p.g.a. att guvernör Sultan al-Aradah hade lyckats behålla kontroll över nyckelinstitutioner och finansiera offentligtanställdas löner och utvecklingsprojekt med oljepengar. Med ett ökande antal granat-, missil- och drönarattacker från Houthis efter det, har dock säkerhetsläget i provinsen periodvis destabiliserats. Större delen av denna beskjutning har gått över frontlinjerna och drabbat civila i provinshuvudstaden. Sedan mars 2015 har också ett förhållandevis stort antal flygattacker utförts mot provinsen, varav ett betydande antal mot civila byggnader i samband med strider längs frontlinjer i norr och söder. 2021 intensifierade Houthis-örelsen sin då redan årslånga offensiv i västra delarna av provinsen, nära provinshuvudstaden, som utgör ROYG:s sista centrala fäste i forna "Nord". Ma'rib tillhörde en av de fyra provinser där flest civila offer krävdes första kvartalet år 2021 (jämför al-Hudaydah, Ta'izz och Sa'adah).¹⁵⁸

5.1.10 Raymah

Provinsen Raymah (bildad 2004) – som huvudsakligen kontrolleras av Houthis – utgörs av 6 distrikt inklusive provinshuvudstadsdistriktet al-Jabin. Sedan mars 2015 har ett betydande antal flygattacker utförts mot vad som kan betraktas som civila mål i provinsen.¹⁵⁹

5.1.11 Dhamar

Provinsen Dhamar – som huvudsakligen kontrolleras av Houthis – utgörs av 12 distrikt med totalt knappt 2,18 miljoner invånare (2019), varav knappt 295 000 i provinshuvudstaden Dhamar. Sedan mars 2015 har ett betydande antal flygattacker utförts mot vad som kan betraktas som civila mål i provinsen.¹⁶⁰

¹⁵⁵ Migrationsanalys, Säkerhetsläget i Jemen, 2021-04-06, [url](#), s. 28.

¹⁵⁶ Migrationsanalys, Säkerhetsläget i Jemen, 2021-04-06, [url](#), s. 28–29.

¹⁵⁷ Bl.a. ser några AQAP-ledare ut ha dömts i drönarattacker i Wadi Ubaydah i centrala Ma'rib under vintern 2023 (AP, Al-Qaida says 2 operatives killed in drone strike in Yemen, 2023-03-06, [url](#)).

¹⁵⁸ Migrationsanalys, Säkerhetsläget i Jemen, 2021-04-06, [url](#), s. 28–29.

¹⁵⁹ Migrationsanalys, Säkerhetsläget i Jemen, 2021-04-06, [url](#), s. 29.

¹⁶⁰ Migrationsanalys, Säkerhetsläget i Jemen, 2021-04-06, [url](#), s. 29–30.

5.1.12 Al-Bayda

Provinsen al-Bayda – en **frontlinjeprovis** till större delen kontrollerad av Houthimilis, med inslag av ROYG-lierade styrkor och AQAP-/jihadistelement – utgörs av 20 distrikt inklusive provinshuvudstaden al-Bayda. Sedan mars 2015 har ett betydande antal flygattacker utförts mot vad som kan betraktas som civila mål i provinsen. Ökningen av antalet civila offer i provinsen år 2020 kunde i hög grad förklaras av granatbeskjutning i och med frontlinjeförskjutningar i de norra delarna av provinsen. Värst drabbade var distrikten Radman al-Aswad och al-Quraishyah. I tillägg tillhör al-Bayda de provinser där civila offer krävts i samband med kontraterrorinsatser (främst drönarattacker) mot AQAP och IS-Y-element.¹⁶¹

5.1.13 Shabwah

Provinsen Shabwah – huvudsakligen under dominans av ROYG-lierade styrkor, men också inslag av FAE-/STC-lojala element, främst i väster men periodvis också kring den viktiga hamnstaden Balhaf (med en av FAE:s mest beryktade militärbaser och förvar), samt AQAP-/jihadistelement – utgörs av 17 distrikt inklusive provinshuvudstadsdistriktet Ataq. Sedan mars 2015 har ett betydande antal flygattacker utförts mot vad som kan betraktas som civila mål i provinsen. I tillägg tillhör Shabwah de provinser där civila offer också har krävts i samband med kontraterrorinsatser (främst drönarattacker) mot bl.a. AQAP-ledare.¹⁶²

5.1.14 Ibb

Ibb – huvudsakligen kontrollerad av Houthimilis – utgörs av 20 distrikt inklusive provinshuvudstadsdistriktet Ibb. Sedan mars 2015 har ett betydande antal flygattacker utförts mot vad som kan betraktas som civila mål i provinsen.¹⁶³

5.1.15 Ta'izz

Provinsen Ta'izz – en viktig **frontlinjeprovis** till knappa hälften (nord-nordost) dominerad av Houthimilis, till dryga hälften (sydväst) dominerad av sammansatta ROYG-lierade styrkor och s.k. Joint Resistance Forces – utgörs av 23 distrikt inklusive provinshuvudstadsdistriktet at-Ta'izziyah. Sedan mars 2015 har ett förhållandevis stort antal flygattacker utförts mot vad som kan betraktas som civila mål i provinsen. Över 60 procent av de ca 1000 civila offer som krävdes i provinsen åren 2019–2020 krävdes i den tätbefolkade staden Ta'izz, där frontlinjerna är aktiva och civila bostadsområden hamnar i skottlinjen för både lättare och tyngre beskjutning. Sammantaget tillhör Ta'izz en av de mest långvariga och mest dödliga frontorterna sedan 2015 års eskalering, med flest stridsrelaterade dödsoffer (över 19 000 åren 2015–2020), främst p.g.a. Houthimilisens långa belägring. I likhet med t.ex. Aden, är situationen i Ta'izz komplex och fragmenterad p.g.a. ett förhållandevis stort antal olika väpnade aktörer som konkurrerar om provinsen – bl.a. Houthimilis, Hadilojala styrkor, al-Islah, salafistisk milis understödd av FAE, AQAP och likasinnade samt en uppsjö

¹⁶¹ Migrationsanalys, Säkerhetsläget i Jemen, 2021-04-06, [url](#), s. 30.

¹⁶² Migrationsanalys, Säkerhetsläget i Jemen, 2021-04-06, [url](#), s. 30–31.

¹⁶³ Migrationsanalys, Säkerhetsläget i Jemen, 2021-04-06, [url](#), s. 31.

av mindre styrkor. Ta'izz är en av de provinser där flest civila offer krävdes första kvartalet 2021 (jämfte al-Hudaydah, Ma'rib och Sa'adah).¹⁶⁴

5.1.16 Al-Dhale'e

Provinsen al-Dhale'e (bildad efter enandet) – en **frontlinjeprovinc** delvis kontrollerad av sammansatta ROYG-lierade styrkor, delvis av FAE-stödda STC-styrkor – utgörs av 9 distrikt inklusive provinshuvudstadsdistriktet al-Dhale'e. Sedan mars 2015 har ett inte obetydligt antal flygattacker utförts mot vad som kan betraktas som civila mål i provinsen.¹⁶⁵

5.1.17 Lahj

Provinsen Lahj – en **frontlinjeprovinc** delvis kontrollerad av sammansatta ROYG-lierade styrkor, delvis av STC-styrkor – utgörs av 15 distrikt inklusive provinshuvudstadsdistriktet al-Hawta. Sedan mars 2015 har ett inte obetydligt antal flygattacker utförts mot vad som kan betraktas som civila mål i provinsen.¹⁶⁶

5.1.18 Aden

Provinsen Aden – en **instabil provins** i hög grad kontrollerad av STC-styrkor (inklusive större delen av provinshuvudstaden), och delvis av sammansatta ROYG-lierade styrkor – utgörs av 8 distrikt. Provinshuvudstaden Aden (huvudstad i f.d. Sydjemen) är landets viktigaste hamnstad jämte al-Hudaydah. Sedan mars 2015 har ett inte obetydligt antal flygattacker utförts mot vad som kan betraktas som civila mål i provinsen. En Houthi-granatattack mot Adens flygplats i slutet av 2020 resulterade i minst 44 civila offer. Beskjutning med handeldvapen stod dock för det högsta antalet civila offer det året. Politisk konflikt och militär kraftmätning mellan främst Saudistödda ROYG respektive FAE-stödda STC, har periodvis medfört inre stridigheter i provinsen, periodvis koalitionssamarbete. Sedan år 2018 har STC-styrkor sakta men säkert kopplat ett allt starkare grepp om provinsen.¹⁶⁷

5.1.19 Abyan

Provinsen Abyan – en **frontlinjeprovinc** till större delen kontrollerad av sammansatta ROYG-lierade styrkor, och delvis av STC-styrkor (bl.a. provinshuvudstaden Zinjibar), men periodvis också betydande områden under AQAP-/jihadistelement – utgörs av 11 distrikt inklusive distriktet Zinjibar. Sedan mars 2015 har ett förhållandevis litet antal flygattacker utförts mot vad som kan betraktas som civila mål i provinsen. Säkerhetsläget är emellertid prekärt: Militär och paramilitär personal, militärbaser och vägsprårrar samt humanitär personal i Abyan attackeras frekvent av AQAP och andra extremistelement, som bl.a. opererar utifrån bergsområden i närhet till distrikten Ahwar och al-Mahfad öster om Zinjibar.¹⁶⁸

¹⁶⁴ Migrationsanalys, Säkerhetsläget i Jemen, 2021-04-06, [url](#), s. 31–32.

¹⁶⁵ Migrationsanalys, Säkerhetsläget i Jemen, 2021-04-06, [url](#), s. 32–33.

¹⁶⁶ Migrationsanalys, Säkerhetsläget i Jemen, 2021-04-06, [url](#), s. 33.

¹⁶⁷ Migrationsanalys, Säkerhetsläget i Jemen, 2021-04-06, [url](#), s. 33–34.

¹⁶⁸ Migrationsanalys, Säkerhetsläget i Jemen, 2021-04-06, [url](#), s. 34.

5.1.20 Hadramawt

Landets till ytan största provins, Hadramawt – till större delen dominerad av sammansatta ROYG-lierade styrkor, jämte FAE-stödda s.k. Hadramawt Elite Forces (Hadrami Elite Forces), men också vidsträckta områden där AQAP-/jihadistelement opererar – utgörs av 28 distrikt inklusive provinshuvudstaden al-Mukalla (en viktig hamnstad som i över ett års tid åren 2015–2016 kontrollerades helt av AQAP). Sedan mars 2015 har ett förhållandevis litet antal flygattacker utförts mot vad som kan betraktas som civila mål i provinsen. Den *relativa* stabiliteten i Hadramawt de senaste åren, har de facto också lett till en ökning av turism till provinsen (där ett av resmålen är [Shibam](#)).¹⁶⁹

5.1.21 Al-Mahra

Landets till ytan näst största och kanske mest isolerade provins, al-Mahra, domineras till större delen av Saudi-/ROYG-lierade styrkor (saudierna kontrollerar bl.a. gränskontroller inklusive hamnar och flygplatser), men står även under omanskt och emiratiskt inflytande.¹⁷⁰ Provinsen utgörs av 9 distrikt inklusive provinshuvudstadsdistriktet al-Ghaydah.¹⁷¹ Sedan mars 2015 har ett ytterst begränsat antal flygattacker utförts mot vad som kan betraktas som civila mål i provinsen. Akademiska kalkyler baserade på folkräkning genomförd år 1973 indikerar att befolkningen i provinsen idag skulle kunna uppgå till ca 350 000. Enligt uppgift från provinsguvernören innebar dock tillkommande internflyktingar att det snarare bodde ca 650 000 personer i provinsen år 2019.¹⁷² Al-Mahra delar ca 30 mil gräns med Oman. Stammar/klaner på bägge sidor gränsen talar samma semitiska språk/dialekt, som skiljer sig från den arabiska dialekt som generellt talas av araber omkring dem. De betydande tätorterna, inklusive al-Ghaydah, är dock belägna längs det Arabiska havet. Lokalbefolkningens relation till de saudiska styrkorna i provinsen har inte varit friktionsfri. I februari 2020 attackerade t.ex. lokala klankrigare en konvoj av saudiska styrkor som eskorterades av jemenitiska ”Special Task Force Battalion” på patrull i närhet till gränsövergången Shahin mot Oman. Patrullens uppdrag var att inspektera al-Mahras hamnar i syfte att hindra vapensmuggling från Iran till Houthimilisen.¹⁷³ I realiteten är situationen på marken i al-Mahra komplicerad, med i praktiken en lång rad olika miliser, bl.a. klanbaserade, på den saudiska lönelistan.¹⁷⁴

5.1.22 Socotra

Landets yngsta provins (2013), den lilla arkipelagprovinsen Socotra (med öarna Socotra, Darsah, Samhah, Abdulkuri, Sial Abdulkuri och Sial Socotra) – till större delen kontrollerad av FAE-stödda STC-styrkor (som befäst kontrollen över Socotra

¹⁶⁹ Migrationsanalys, Säkerhetsläget i Jemen, 2021-04-06, [url](#), s. 34–35.

¹⁷⁰ Sana'a Center For Strategic Studies, Yemen's Al-Mahra: From Isolation to the Eye of a Geopolitical Storm, 2019-07-05, [url](#); Sana'a Center For Strategic Studies, Al-Mahra: Where Regional Powers Define Local Politics, 2020-12-18, [url](#), som också bl.a. innehåller löneutbetalningsschema till diverse stam-/klankrigare och andra väpnade element under januari–februari 2020 (Annex A).

¹⁷¹ Migrationsanalys, Säkerhetsläget i Jemen, 2021-04-06, [url](#), s. 35.

¹⁷² Sana'a Center For Strategic Studies, Yemen's Al-Mahra: From Isolation to the Eye of a Geopolitical Storm, 2019-07-05, [url](#)

¹⁷³ Migrationsanalys, Säkerhetsläget i Jemen, 2021-04-06, [url](#), s. 35–36.

¹⁷⁴ Se vidare, Sana'a Center For Strategic Studies, Yemen's Al-Mahra: From Isolation to the Eye of a Geopolitical Storm, 2019-07-05, [url](#); Sana'a Center For Strategic Studies, Al-Mahra: Where Regional Powers Define Local Politics, 2020-12-18, [url](#), som bl.a. innehåller löneutbetalningsschema till diverse stam-/klankrigare och andra väpnade element under januari–februari 2020 (Annex A).

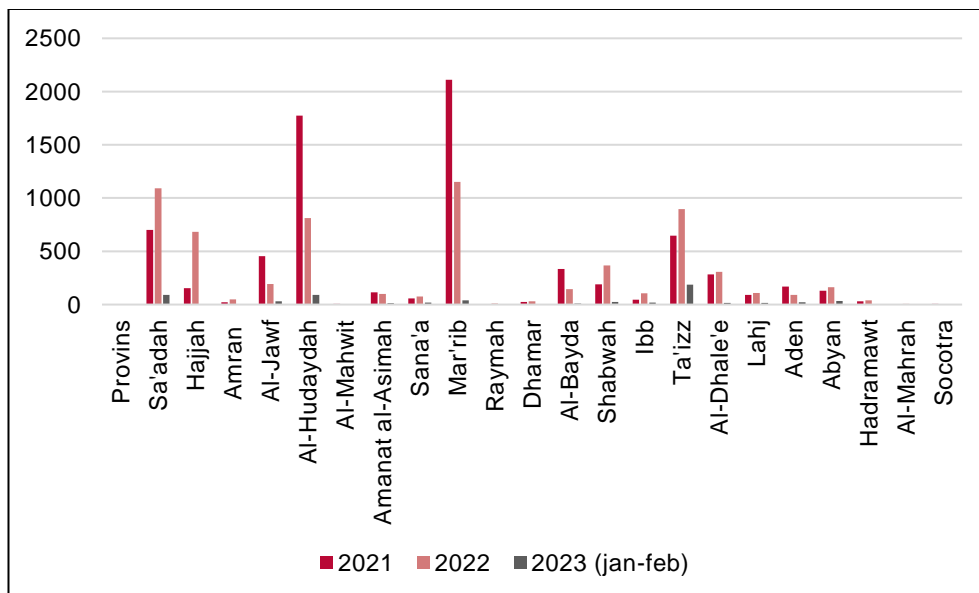
sedan juni 2020) – utgörs av 2 distrikt inklusive provinshuvudstadsdistriktet Hadibo (Hidaybu).¹⁷⁵

5.2 Konfliktrelaterade incidenter och offer 2021–2023

5.2.1 Våldsincidenter (ACLED)

I figur 1 nedan redogörs för antal våldsincidenter per provins under perioden 1 januari 2021 till och med februari 2023, utifrån ACLED:s data. Dessa våldsincidenter omfattar *strider, explosioner/fjärrutlöst våld och våld mot civila*. År 2022 minskade antalet våldsincidenter med 12,6 procent i jämförelse med året innan. Den mest markanta minskningen noterades i provinserna al-Hudaydah och Mar'ib. Dessa två tillsammans med provinsen Sa'adah förblir dock hårdast drabbade, jämte Ta'izz, där man erfor en ökning under 2022.

Figur 1: Våldsincidenter per provins fr.o.m. januari 2021 t.o.m. februari 2023

Källa: Data från ACLED bearbetad av Migrationsanalys.¹⁷⁶

Sammantaget har ACLED noterat 14 383 våldsincidenter under referensperioden, varav 611 incidenter under de två första månaderna 2023. ACLED har även noterat 25 571 dödsoffer under perioden, varav 523 under de två första månaderna 2023.¹⁷⁷ Noteras bör dock att ACLED inte särredovisar civila offer och kombattanter.¹⁷⁸

I figur 2 nedan redogörs för antalet registrerade våldsincidenter efter incidentkategori. Incidentkategorin explosioner/fjärrutlöst våld utgör över 60 procent av alla våldshändelser, med en viss ökning under 2022. I kategorin *våld mot civila* ingår endast angrepp som riktas direkt mot civila, och innefattar både

¹⁷⁵ Migrationsanalys, Säkerhetsläget i Jemen, 2021-04-06, [url](#), s. 36.

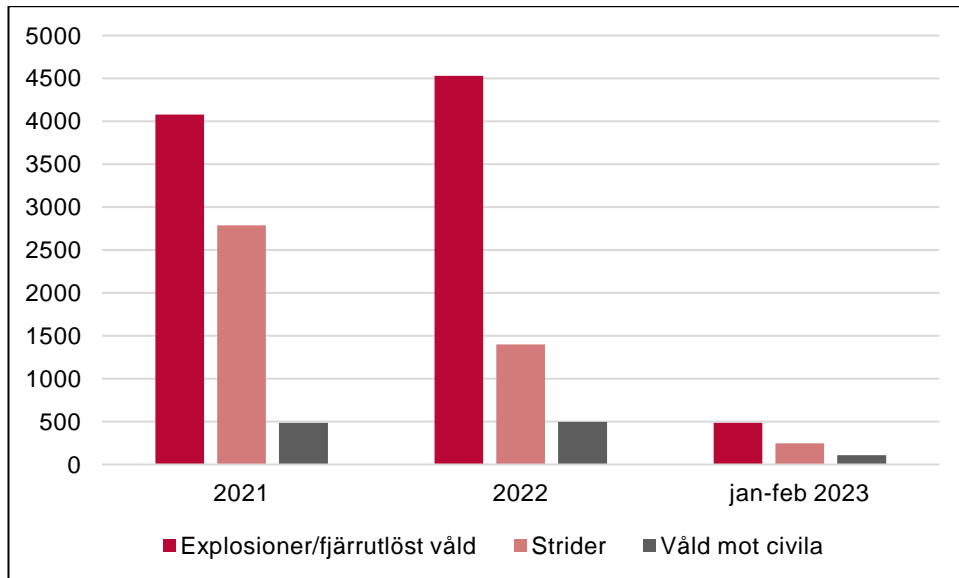
¹⁷⁶ ACLED, Data Export Tool, 1 januari 2021–28 februari 2023, [url](#) (data hämtad 2023-03-01)

¹⁷⁷ ACLED, Data Export Tool, 1 januari 2021–28 februari 2023, [url](#) (data hämtad 2023-03-01)

¹⁷⁸ ACLED, Codebook, odaterad, s. 17, [url](#)

våldsamma attacker mot civila, utomrättsliga arresteringar/bortföranden och sexuellt våld.¹⁷⁹ Kategorin förblir i princip oförändrad under 2021–2022.

Figur 2: Antal registrerade våldsincidenter per kategori fr.o.m. januari 2021 t.o.m. februari 2023

Källa: Data från ACLED bearbetad av Migrationsanalys.¹⁸⁰

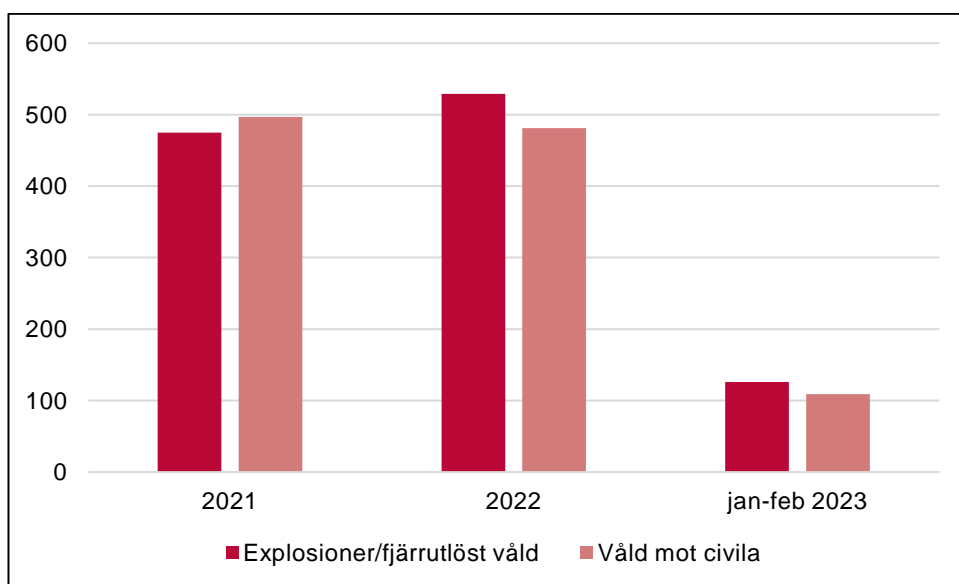
Utöver kategorin våld mot civila kan även våld inom andra incidentkategorier vara riktat direkt mot civila (även om civila kanske inte var det huvudsakliga målet), exempelvis vissa bombattentat, drönarattacker och artilleribeskjutning där civila drabbas. Här ingår istället denna typ av våld under kategorin explosioner/fjärrutlöst våld. Enligt ACLED:s data har denna typ av våld haft störst påverkan på civila, både direkt och indirekt. Av alla händelser kopplade till denna incidentkategori har 1 130 i praktiken varit direkt riktade mot civila (dvs. civila noteras som associerad aktör vid varje sådan händelse). I kategorin strider kan civila inte anses utgöra en associerad aktör eftersom denna kategori per definition kräver minst två beväpnade parter och civila per definition inte är beväpnade, enligt ACLED.¹⁸¹ I figur 3 redogörs för antalet våldsincidenter som varit direkt riktade mot civila utifrån incidentkategori.

Figur 3: Våld riktat mot civila utifrån incidentkategori fr.o.m. år 2021 t.o.m. februari 2023

¹⁷⁹ ACLED, Codebook, odaterad, s. 8, [url](#)

¹⁸⁰ ACLED, Data Export Tool, 1 januari 2021–28 februari 2023, [url](#) (data hämtad 2023-03-01)

¹⁸¹ ACLED, Codebook, odaterad, s. 20, fotnot 5, [url](#)

Källa: Data från ACLED bearbetad av Migrationsanalys.¹⁸²

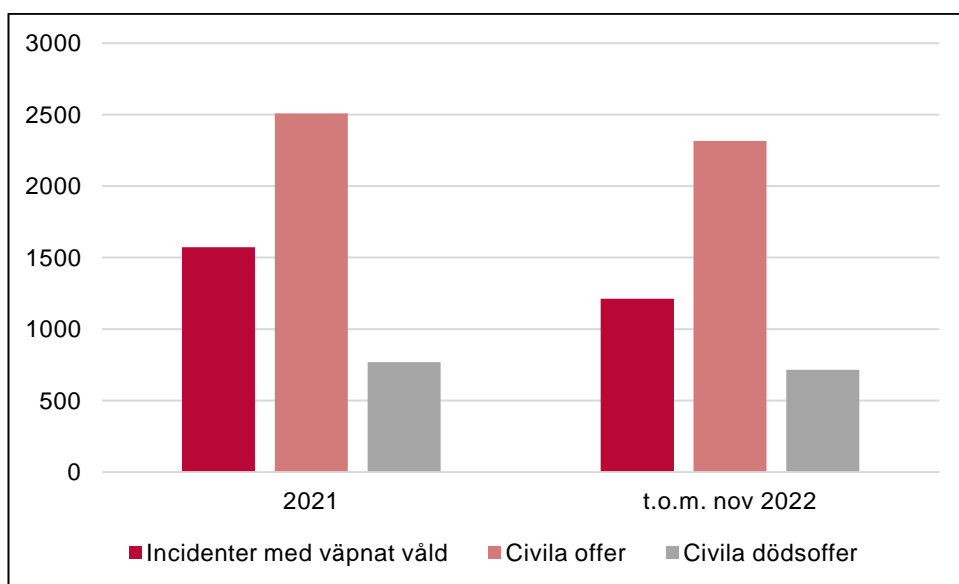
5.2.2 Incidenter med direktpåverkan på civila och civila offer (CIMP)

I figur 4 nedan redogörs för antalet incidenter med väpnat våld som CIMP noterat under januari 2021 t.o.m. november 2022 tillsammans med antalet civila dödsoffer och skadade. Under 2021 noterades 1 572 incidenter, med totalt 2 508 civila offer, varav 769 dödsoffer (inklusive 130 barn). År 2022 minskade samtliga kategorier lite. T.o.m. november 2022 hade CIMP registrerat 1 213 incidenter, med totalt 2 317 civila offer, varav 716 civila (inklusive 98 barn).¹⁸³

Figur 4: Antal incidenter med väpnat våld, civila offer (dödade och skadade) fr.o.m. januari 2021 t.o.m. november 2022

¹⁸² ACLED, Data Export Tool, 1 januari 2021–28 februari 2023, [url](#) (data hämtad 2023-03-01)

¹⁸³ CIMP, 2021 Annual Report on the direct impact of armed violence on civilians in Yemen 1 January - 31 December 2021, februari 2021 [2022], [url](#); CIMP, Quarterly Report Q1 2022: January – March 2022, [url](#); CIMP, Quarterly Report, Q2 2022: April – June 2022, [url](#); CIMP, Quarterly Report, Q3 2022: July – September 2022, [url](#); CIMP Monthly Report October 2022, [url](#); CIMP Monthly Report November 2022, [url](#)

Källa: Data från CIMP bearbetad av Migrationsanalys.¹⁸⁴

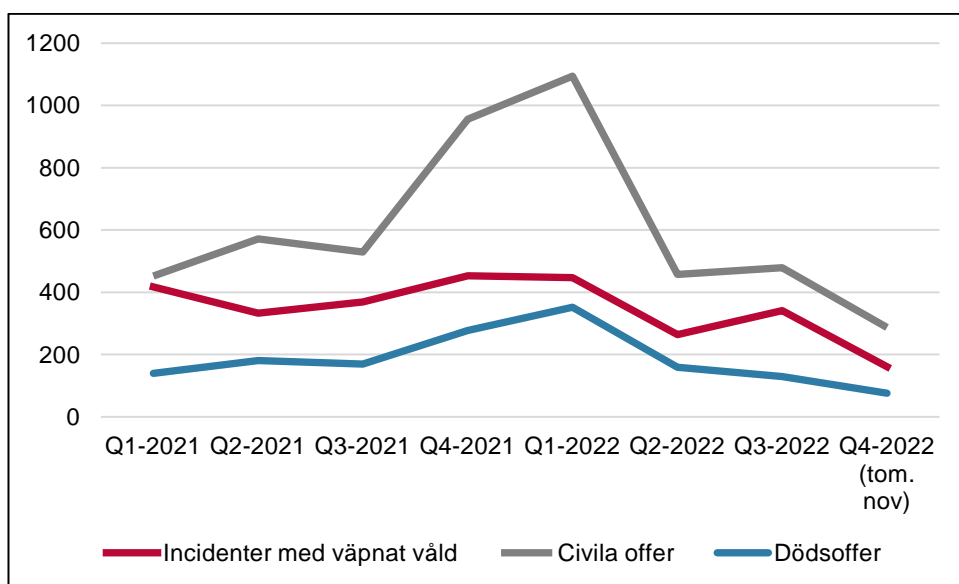
I figur 5 nedan kan man se en kraftig ökning av antalet civila offer från fjärde kvartalet 2021, vilken nådde sin topp första kvartalet 2022, följt av en kraftig nedgång, med en fortsatt nedåtgående trend. De tre första månaderna av 2022 noterade CIMP 1095 civila offer. Majoriteten krävdes i två s.k. massincidenter, p.g.a. intensiva flygattacker mot provinsen Sa’adah, som också medförde det högsta antalet civila offer per kvartal som CIMP registrerat på över tre år.¹⁸⁵

Figur 5: Kvartalsvis antal incidenter med väpnat våld och civila offer fr.o.m. jan. 2021 t.o.m. nov. 2022

¹⁸⁴ CIMP, 2021 Annual Report on the direct impact of armed violence on civilians in Yemen 1 January–31 December 2021, februari 2021 [2022], [url](#); CIMP, Quarterly Report Q1 2022: January–March 2022, [url](#); CIMP, Quarterly Report, Q2 2022: April–June 2022, [url](#); CIMP, Quarterly Report, Q3 2022: July–September 2022, [url](#); CIMP Monthly Report October 2022, [url](#); CIMP Monthly Report November 2022, [url](#)

¹⁸⁵ CIMP, Quarterly Report Q1 2022: January–March 2022, s. 1, [url](#)

Källa: Data från CIMP bearbetad av Migrationsanalys.¹⁸⁶

Vid summering av all datainsamling avseende år 2022 (29 mars 2023) noterar CIMP emellertid att antalet konfliktrelaterade civila offer (dödade och skadade) inte minskade nämnvärt under 2022 (2 496) jämfört med 2021 (2 508), medan antalet civila dödsoffer snarare ökade marginellt under 2022 (770) jämfört med året innan (769).¹⁸⁷ Återigen konstateras att provinsen Sa'adah drabbats hårdare än någon annan provins i landet vad avser antal civila offer (dödade och skadade) med 758 (jämfört med 682 år 2021). 91 av dessa dödsoffer krävdes visserligen i en och samma flygattack (berörd ovan) mot en förvarsfacilitet i Sahardistriktet i Sa'adah City i januari 2022, dvs. före vapenstilleståndet i landet. Samma attack medförde också 236 skadade. Ytterligare 372 civila offer krävdes också i samband med granat- och maskingevärsbeskjutning längs Sa'adahs västra gräns, där bl.a. de alltmer militariserade distrikten Shada'a och Monabbih (och migranter som rör sig där) drabbas hårt.¹⁸⁸

Av tabell 2 nedan framgår vilka som är de mest drabbade provinserna vad gäller civila offer under 2021 och 2022. Enligt CIMP har de fem mest drabbade varit desamma under 2021 och 2022, med undantag från Shabwah som passerade Aden 2022. Övriga provinser har drabbats av färre än 100 civila offer under 2022, enligt CIMP.¹⁸⁹

Tabell 2: Antal civila offer per provins under 2021 och 2022

¹⁸⁶ CIMP, 2021 Annual Report on the direct impact of armed violence on civilians in Yemen 1 January–31 December 2021, februari 2021 [2022], [url](#); CIMP, Quarterly Report Q1 2021: January–March 2021, [url](#); CIMP, Quarterly Report Q2 2021: April–June 2021, [url](#); CIMP Quarterly Report Q3 2021: July–September 2021, [url](#); CIMP, Quarterly Report Q4 2021: October–December 2021, [url](#); CIMP, Quarterly Report Q1 2022: January–March 2022, [url](#); CIMP, Quarterly Report, Q2 2022: April–June 2022, [url](#); CIMP, Quarterly Report, Q3 2022: July–September 2022, [url](#); CIMP Monthly Report October 2022, [url](#); CIMP Monthly Report November 2022, [url](#)

¹⁸⁷ CIMP, 2022 Annual Report: 1 January–31 December 2022, 2023-03-29, s. 2, 5, [url](#)

¹⁸⁸ CIMP, 2022 Annual Report: 1 January–31 December 2022, 2023-03-29, s. 2, 4, 5, 10, [url](#)

¹⁸⁹ CIMP, 2022 Annual Report: 1 January–31 December 2022, 2023-03-29, s. 5, 10, [url](#)

Provins	Civila offer 2021 (dödade och skadade)	Civila offer 2022 (dödade och skadade)
Sa'adah	682	758
al-Hudaydah	326	372
Ta'izz	435	280
Ma'rib	344	153
Shabwah	36	108
Aden	134	97
Sana'a City (Amanat al-Asimah)	49	94
Al-Bayda	42	86
Ibb	96	84
Abyan	38	77
Al-Jawf	49	73
Al-Dhale'e	83	63
Lahj	41	63
Hajjah	64	54
Sana'a	30	38
Hadhramawt	37	36
Övriga	22	60

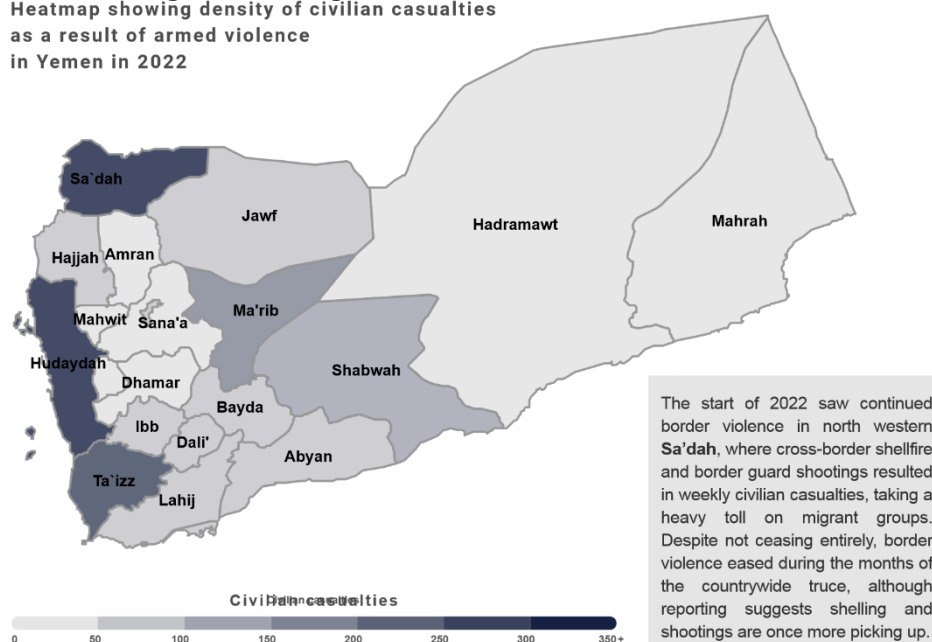
Källa: CIMP, 2022 Annual Report: 1 January–31 December 2022, 2023-03-29, s. 5, 10, [url](#)

Kartbild/infografik 3: Geografisk distribution av civila offer 2022

Heatmap showing density of civilian casualties

as a result of armed violence

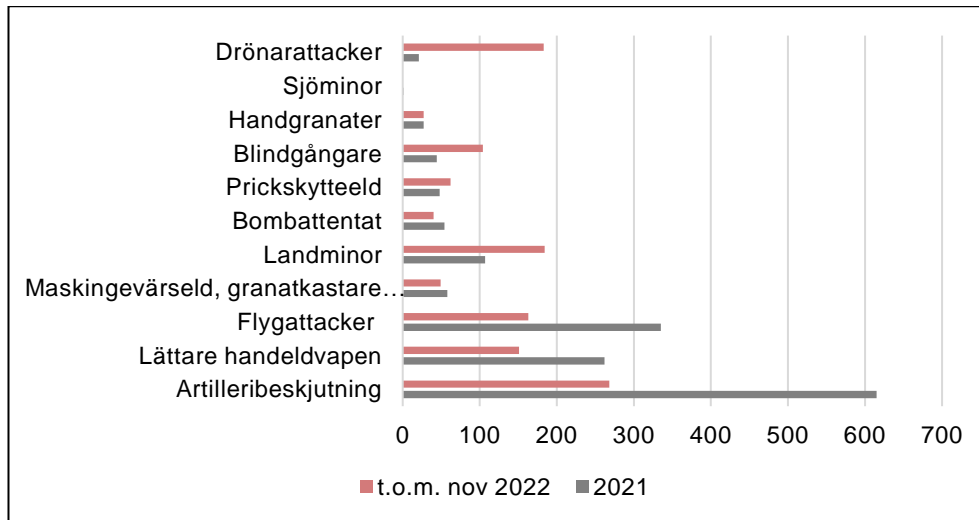
in Yemen in 2022

Källa: CIMP, 2022 Annual Report: 1 January–31 December 2022, 2023-03-29, s. 4, [url](#)

I figur 6 nedan redogörs för de incidenttyper som haft störst påverkan på civila, dvs. genererat flest civila offer, enligt CIMP: s data åren 2021–2022.

Figur 6: Incidenttyper med störst påverkan på civila fr.o.m. jan. 2021 t.o.m. nov. 2022

Källa: Data från CIMP bearbetad av Migrationsanalys.¹⁹⁰

Under 2021 och fram till första kvartalet 2022 utgjorde flygattacker den största incidentkategorin. Från andra kvartalet 2022 och i samband med vapenvilan i april samma år, avtog flygattacker helt (se vidare nedan). Istället ökade bl.a. drönarattacker.¹⁹¹ Artilleribeskjutning minskade under 2022, men förblir, som framgått ovan, den största incidenttypen under perioden. Noteras bör emellertid att kategorierna landminor och blindgångare eller andra former av ammunition och krigsrester som inte har exploderat tidigare, sammantagna kommit att bli den främsta orsaken till civila offer, inklusive barnoffer, under och efter vapenstilleståndet i landet.¹⁹² Samtidigt bör återigen noteras att incidenter med lättare handeldvapen ökat under hela rapportperioden. Under första halvåret 2022 har de t.o.m. genererat flest civila offer i landet. Dispytrelaterat våld, klankonflikter och lokala konflikter rapporteras därmed periodvis ha större påverkan på civila än några andra incidentkategorier då de ofta förekommer vid vägspärrar och marknader där civila vistas.¹⁹³

¹⁹⁰ CIMP, 2021 Annual Report on the direct impact of armed violence on civilians in Yemen 1 January–31 December 2021, februari 2021 [2022], [url](#); CIMP, Quarterly Report Q1 2022: January–March 2022, [url](#); CIMP, Quarterly Report, Q2 2022: April–June 2022, [url](#); CIMP, Quarterly Report, Q3 2022: July–September 2022, [url](#); CIMP Monthly Report October 2022, [url](#); CIMP Monthly Report November 2022, [url](#)

¹⁹¹ CIMP, Quarterly Report, Q2 2022: April–June 2022, s. 1, [url](#)

¹⁹² Jfr CIMP, Yemen, odaterad, [url](#) (konsulterad 2023-03-09); Security Council Report, February 2023 Monthly Forecast, Middle East, Yemen, 2023-01-31, [url](#); HRW, World Report 2023, Yemen – Events of 2022, januari 2023, [url](#); OCHA, Yemen Humanitarian Needs Overview 2023 (December 2022), 2022-12-20, [url](#)

¹⁹³ CIMP, Quarterly Report - Q2 2022 April–June 2022, s. 1-2, [url](#)

5.2.2.1 Jämförelsedata per provins över året före respektive året efter vapenstilleståndet

Utöver uppgifter om olika former av incidenter som medfört civila offer, innehåller CIMP: s databank även uppgifter om incidenter som haft annan påverkan på civila, såsom skada av vital civil infrastruktur (vatten, mat, sjukvård, bostäder, elförsörjning, utbildning etc.); incidenter som i många fall också lett till att människor tvingats fly.¹⁹⁴

De två referensperioder som redovisas i tabeller och figurer nedan avser dels året före vapenstilleståndet (dvs. fr.o.m. april 2021 t.o.m. 31 mars 2022, tabell 3 och figur 7), dels året under/efter vapenstilleståndet (dvs. fr.o.m. april 2022 t.o.m. 26 mars 2023, tabell 4 och figur 8).

Tabell 3: Incidenter med påverkan på civila 1 april 2021–31 mars 2022

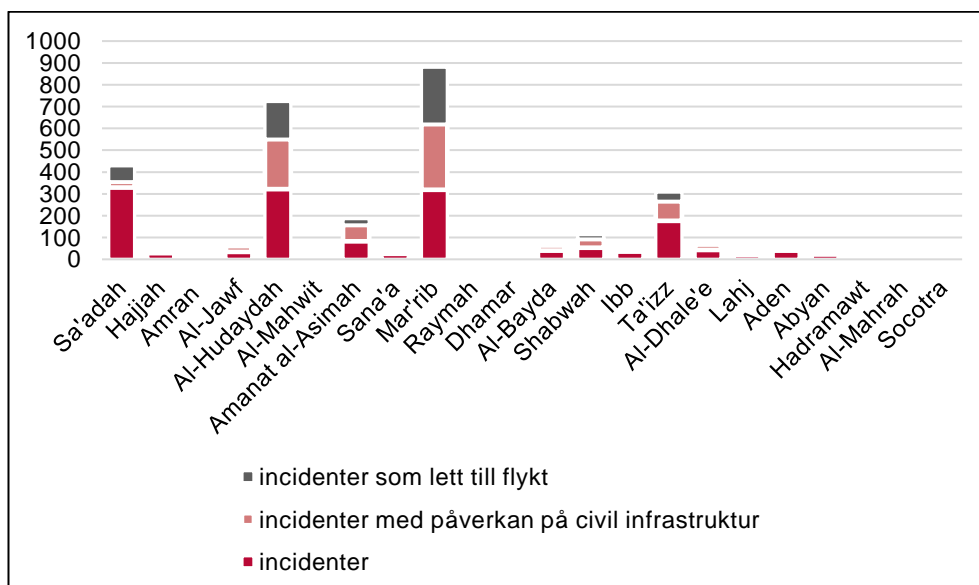
Provins	Incidenter	Civila offer (dödade och skadade)	Civila dödsoffer	Incidenter med påverkan på civil infrastruktur	Incidenter som lett till flykt	Incidenter som påverkat tillgång till vital infra.
Sa'adah	329	1181	297	27	72	19
Hajjah	28	85	33	17	8	16
Amran	7	3	1	7	1	7
Al-Jawf	34	65	26	27	4	7
Al-Hudaydah	322	359	100	228	173	16
Al-Mahwit	1	10	3	1	1	
Amanat al-Asimah	83	94	38	74	29	36
Sana'a	25	26	7	12	4	7
Mar'rib	319	364	134	301	260	22
Raymah	1	2	1			
Dhamar	13	11	6	9	1	7
Al-Bayda	40	48	22	23	10	12
Shabwah	53	98	56	40	21	12
Ibb	35	106	38	10	4	2
Ta'izz	177	386	134	89	43	18
Al-Dhale'e	43	91	16	25	15	7
Lahj	19	42	24	9	5	2
Aden	40	128	28	20	6	
Abyan	22	33	9	12	6	2

¹⁹⁴ CIMP, datautdrag innehållande incidentdetaljer över perioden 1 januari 2018–26 mars 2023, inhämtat per e-post 2023-03-30.

Provins	Incidenter	Civila offer (dödade och skadade)	Civila dödsoffer	Incidenter med påverkan på civil infrastruktur	Incidenter som lett till flykt	Incidenter som påverkat tillgång till vital infra.
Hadramawt	11	19	8	6		

Källa: CIMP, datautdrag innehållande incidentdetaljer över perioden 1 januari 2018–26 mars 2023, inhämtat per e-post 2023-03-30, bearbetat av Migrationsanalys.

Figur 7: Incidenter med påverkan på civila 1 april 2021–31 mars 2022

Källa: CIMP, datautdrag innehållande incidentdetaljer över perioden 1 januari 2018–26 mars 2023, inhämtat per e-post 2023-03-30, bearbetat av Migrationsanalys.

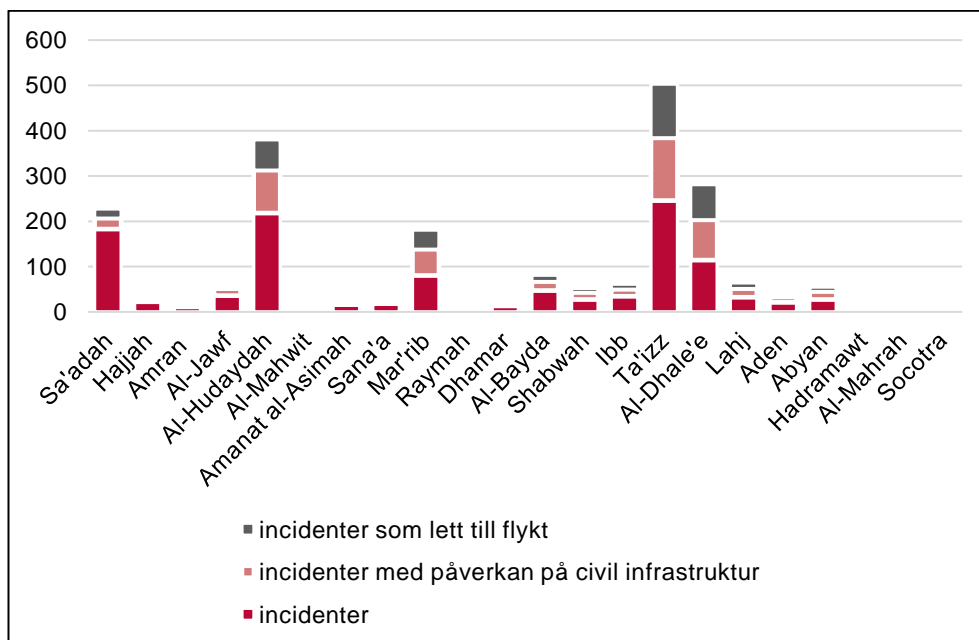
Tabell 4: Incidenter med påverkan på civila 1 april 2022–26 mars 2023

Provins	Incidenter	Civila offer (dödade och skadade)	Civila dödsoffer	Incidenter med påverkan på civil infrastruktur	Incidenter som lett till flykt	Incidenter som påverkat tillgång till vital infra.
Sa'adah	183	490	74	24	20	
Hajjah	22	36	10	6	3	1
Amran	11	21	10	6	4	
Al-Jawf	36	71	19	15	2	
Al-Hudaydah	218	330	106	95	67	2
Al-Mahwit	2	8	7			
Amanat al-Asimah	16	42	20	7	2	3
Sana'a	18	36	10	6	3	
Mar'rib	80	89	29	58	43	7

Provins	Incidenter	Civila offer (dödade och skadade)	Civila dödsoffer	Incidenter med påverkan på civil infrastruktur	Incidenter som lett till flykt	Incidenter som påverkat tillgång till vital infra.
Raymah	1			1	1	
Dhamar	13	35	19	4	2	
Al-Bayda	47	78	32	20	14	
Shabwah	27	39	18	16	9	3
Ibb	34	86	29	16	11	1
Ta'izz	246	246	60	138	119	3
Al-Dhale'e	114	57	25	89	78	4
Lahj	32	66	27	19	13	1
Aden	21	99	20	12	4	2
Abyan	27	77	18	18	10	3
Hadramawt	7	41	13	3		2
Al-Mahrah	1	3	1	1		

Källa: CIMP, datautdrag innehållande incidentdetaljer över perioden 1 januari 2018–26 mars 2023, inhämtat per e-post 2023-03-30, bearbetat av Migrationsanalys.

Figur 8: Incidenter med påverkan på civila 1 april 2022–26 mars 2023

Källa: CIMP, datautdrag innehållande incidentdetaljer över perioden 1 januari 2018–26 mars 2023, inhämtat per e-post 2023-03-30, bearbetat av Migrationsanalys.

Under andra perioden minskade antalet incidenter med 447 i jämförelse med perioden innan, vilket är en minskning med ca 27 procent. Även antalet incidenter som har lett till skada av civil infrastruktur har minskat med 54

procent. Detta till trots utgör denna kategori nästan hälften av alla incidenter med påverkan på civila under den andra referensperioden. Noteras bör att incidenter av denna typ har ökat i vissa provinser (främst Ibb, Ta'izz, al-Dhale'e, Lahj och Abyan) i jämförelse med tidigare period. I några av de över tid hårdast drabbade provinserna, t.ex. al-Hudaydah och Mar'rib, kan dock ses en påtaglig minskning. Incidenter som lett till flykt utgör ca 35 procent av alla incidenter, och har minskat marginellt sedan perioden före vapenstilleståndet.¹⁹⁵

5.2.3 Flygattacker per provins, före vapenstilleståndet (YDP)

Tabell 3 redogör dels för det totala antalet flygattacker per provins som registrerats av Yemen Data Project (YDP) under perioden mars 2015 till vapenstilleståndsperioden, dels för det antal flygattacker som registrerats per provins sedan Migrationsanalys förra rapportperiod (t.o.m. mars 2021). I datan ingår uppgifter om totalt antal utförda flygattacker, antal attacker mot vad som kan betraktas som militära respektive civila mål jämte antal attacker som inte har kunnat definieras ("odef." nedan), enligt YDP.

Tabell 3: Antal flygattacker per provins

Provins	Antal flygattacker mars 2015 t.o.m. mars 2022 (militära, civila, odef. mål)	Antal flygattacker april 2021 t.o.m. mars 2022 (militära, civila, odef. mål)
Sa'adah	5 576 (varav 832 mot militära mål, 1 797 mot civila mål och 2 947 mot odefinierade)	322 (varav 27 mot militära mål, 36 mot civila mål och 259 mot odefinierade)
Hajjah	2 633 (varav 674 militära mål, 565 civila, 1394 odef.)	188 (varav 47 militära mål, 10 civila, 131 odef.)
'Amran	474 (varav 127 militära mål, 190 civila mål, 157 odef.)	22 (varav 3 militära mål, 9 civila mål, 10 odef.)
Al-Jawf	1 581 (varav 425 militära, 268 civila, 887 odef.)	270 (varav 58 militära, 12 civila, 199 odef.)
Al-Hudaydah	1 899 (varav 529 militära, 807 civila, 563 odef.)	82 (varav 33 militära, 20 civila, 29 odef.)
Al-Mahwit	73 (varav åtta militära, 57 civila, 8 odef.)	1 flygattack mot militärt mål.
Amanat al-Asimah	1 541 (varav 992 militära, 448 civila, 101 odef.)	121 (varav 55 militära, 44 civila, 23 odef.)
Sana'a	2 623 (varav 1 045 militära, 769 civila, 809 odef.)	55 (varav 18 militära, 10 civila, 27 odef.)
Ma'rib	3 384 (varav 1032 militära, 727 civila, 1625 odef.)	1 030 (varav 369 militära, 231 civila, 430 odef.)
Raymah	12 (varav 4 militära, 5 civila, 3 odef.)	Inga flygattacker har utförts.
Dhamar	197 (varav 74 militära, 93 civila, 30 odef.)	3 (varav 1 militärt mål och 2 civila)

¹⁹⁵ Migrationsanalys kommentar (CIMP, datautdrag innehållande incidentdetaljer över perioden 1 januari 2018–26 mars 2023, inhämtat per e-post 2023-03-30, bearbetat av Migrationsanalys).

Provins	Antal flygattacker mars 2015 t.o.m. mars 2022 (militära, civila, odef. mål)	Antal flygattacker april 2021 t.o.m. mars 2022 (militära, civila, odef. mål)
Al-Bayda	689 (varav 346 militära, 126 civila, 226 odef.)	108 (varav 39 militära, 14 civila, 64 odef.)
Shabwah	386 (varav 206 militära, 71 civila, 109 odef.)	66 (varav 25 militära, 21 civila, 20 odef.)
Ibb	267 (varav 96 militära, 124 civila, 47 odef.)	1 flygattack mot odefinierat mål.
Ta'izz	2 722 (varav 1 152 militära, 768 civila, 802 odef.)	61 (varav 18 militära, 16 civila, 27 odef.)
Al-Dhale'e	203 (varav 140 militära, 37 civila, 26 odef.)	3 (varav 1 militärt, 1 civilt och ett okänt)
Lahj	397 (varav 192 militära, 82 civila, 123 odef.)	Inga flygattacker har utförts.
Aden	293 (varav 178 militära, 97 civila, 18 odef.)	Inga flygattacker har utförts.
Abyan	85 (varav 63 militära, 18 civila, 4 odef.)	Inga flygattacker har utförts.
Hadramawt	8 (varav 5 militära och 3 civila)	Inga flygattacker har utförts.
Al-Mahrah	2 mot civila mål.	Inga flygattacker har utförts.
Socotra	Inga flygattacker har utförts.	Inga flygattacker har utförts.

Källa: Yemen Data Project.¹⁹⁶

5.3 Regionala säkerhetstrender: norr, centrum, västkust, Ta'izz, syd

Vapenstillestånd till trots, har de nordliga gränsområdena mot Saudiarabien, i synnerhet provinserna Sa'adah och Hajjah, fortsatt att drabbas av skottväxling mellan gränsposteringar och gränsöverskridande granat- och raketbeskjutning. Dessa incidenter tenderar att drabba civila förhållandevis hårt. Frontlinjerna i provinsen al-Jawf är dock generellt belägna längre bort från civila områden, men t.ex. landminor fortsätter att utgöra en risk. I de centrala delarna av landet har stridigheterna minskat och frontlinjerna varit förhållandevis statiska sedan vapenstilleståndets inledning. Begränsad granat- och raketbeskjutning fortsätter dock, i första hand längs frontlinjer i västra och södra Ma'rib. Samtidigt kvarstår betydande risker i och med diverse explosiva krigsrester i norra Ma'rib och södra al-Jawf.¹⁹⁷ Under perioden har också drönarattackerna (inklusive nyttjande av bombbärande ”kamikazedrönare”) ökat längs frontlinjerna i Ma'rib, al-Hudaydah, Ta'izz och al-Dhale'e.¹⁹⁸ I november 2021 flyttade

¹⁹⁶ YDP, odaterad, [url](#) (konsulterad i mars 2023) jämförd med data ur Migrationsanalys, Säkerhetsläget i Jemen, 2021-04-06, [url](#), s. 24–36.

¹⁹⁷ CIMP, Yemen, odaterad (uppdaterad 2022-10-31), [url](#) (konsulterad 2023-03-09).

¹⁹⁸ CIMP, 2022 Annual Report: 1 January–31 December 2022, 2023-03-29, s. 4, [url](#)

annars frontlinjerna i al-Hudaydah söderut längs västkusten. Därefter har strider där egentligen koncentrerats till de södra distrikten Hays och al-Tuhayat.¹⁹⁹

Under vapenstilleståndsperioden har stridshandlingarna i stor utsträckning karaktäriserats av sporadisk artilleri-/granat- och raketbeskjutning, men landminor och olika former av explosiva krigsrester tenderar att orsaka de flesta civila offren. Staden Ta'izz med omnejd, som är den största urbana miljö i landet där aktiva frontlinjer går igenom, drabbas också frekvent av väpnade sammandrabbningar orsakade av lokala spänningar. Vidare fortsätter sporadisk granat- och raketutväxling samt drönaraktiviteter i västra Ta'izz, trots närhet till civila. Samtidigt krävs civila offer p.g.a. prickskytteeld.²⁰⁰

Detta medan de södra delarna av Jemen, i synnerhet provinserna Shabwah och Abyan, präglas av stor brist på säkerhet, karaktäriserad av bombattentat riktade mot säkerhetspersonal²⁰¹ och kidnappningar av humanitär personal (inklusive deras eskorter).²⁰² Oroligheter blossar ofta upp, och vägspärrar och marknadsplatser drar ofta till sig olika former av attentat, medan ett ökande antal civila offer som krävs i samband med skottväxling med handeldvapen.²⁰³ Sammantaget kan det gångna årets säkerhetssituation i Abyan sägas karaktäriseras av frekventa väpnade skärmytslingar och bombattentat. Detta i synnerhet i öster, längs huvudvägen mellan Aden och Shabwah, som i sin tur drabbas av lokala motsättningar som skapar osäkerhet. Under 2022 har också norra Shabwah erfarit granatbeskjutning längs frontlinjer gränsande till Ma'rib.²⁰⁴

Under 2023 har dessa trender i hög grad hållit i sig, dock med en viss ökning av antalet incidenter av väpnat våld som medför civila offer, bl.a. i samband med gränsöverskridande artilleri- och maskingevärsbeskjutning i västra Sa'adah, där distrikten Monabbih och Shada'a drabbas särskilt påtagligt. De senaste månaderna har Sa'adah erfarit fler civila offer än någon annan provins i landet. Olika former av artilleri- och granatbeskjutning fortsätter att kräva flest civila offer längs frontlinjer i landet, medan antalet civila offer i incidenter med lättare handeldvapen tenderar att öka i områden på längre distans från frontlinjerna under 2023. Samtidigt har explosiva krigsrester fortsatt att kräva civila offer på flera håll i landet. Antalet barn som fallit offer rapporteras ha ökat markant både i samband med incidenter i västra Sa'adah och på andra håll. Ett betydande antal civila offer har också krävts i olika former av våldsincidenter i al-Hudaydah, Ta'izz och en rad andra frontlinjeprovinser, där trenden under mars 2023 varit ökad granatbeskjutning som slår mot civila bostadsområden i närhet till frontlinjer. Under månaden har också ett antal civila offer bl.a. krävts i drönarattacker i Hajjah, och skottväxling i civil bebyggelse i Ta'izz, Ma'rib, Dhamar och Aden.²⁰⁵

¹⁹⁹ CIMP, Yemen, odaterad (uppdaterad 2022-10-31), [url](#) (konsulterad 2023-03-09).

²⁰⁰ CIMP, Yemen, odaterad (uppdaterad 2022-10-31), [url](#) (konsulterad 2023-03-09).

²⁰¹ CIMP, Yemen, odaterad (uppdaterad 2022-10-31), [url](#) (konsulterad 2023-03-09).

²⁰² Samtal (digitalt möte) med tidigare medarbetare i internationell organisation i Aden, 2023-03-08.

²⁰³ CIMP, Yemen, odaterad (uppdaterad 2022-10-31), [url](#) (konsulterad 2023-03-09).

²⁰⁴ CIMP, 2022 Annual Report: 1 January 31–December 2022, 2023-03-29, s. 4, [url](#)

²⁰⁵ Sammanfattning av CIMP, Weekly Highlights, veckovist e-postutskick, februari–mars 2023.

6. Mänskliga rättigheter

Människorättsläget i Jemen, som var illavarslande redan innan nuvarande konflikt eskalerade under åren 2014–2015 och som därefter förvärrats, har tidigare noga dokumenterats av FN:s särskilda expertgrupp, som (år 2020) bl.a. beskriver förhållandena ”bakom frontlinjerna” enligt följande. Allvarliga övergrepp utförs av alla parter i konflikten, bl.a. i form av utomrättsliga avrättningar utförda av säkerhetsstyrkor och miliser, försvinnanden, godtyckliga frihetsberövanden och olika former av inhuman behandling.²⁰⁶

Expertgruppens mandat förlängdes dock inte av FN:s människorättsråd i oktober 2021. Därmed finns det inte längre någon formell central internationell mekanism för övervakning så att förövare kan ställas till svars för övergrepp i landet.²⁰⁷ Utvecklingen beskrivs dock även därefter (2021–2023) som överlag mycket oroande av andra initierade bevakare. Mänskliga rättigheter eller andra internationella regelverk och normer efterföljs eller åtnjuts inte vare sig i ”Nord” eller i ”Syd” idag. Skyddsutrymmet krymper i hela landet, med särskilt allvarliga problem i konfliktzoner fast kanske mest komplicerade utmaningar i norr, där också mycket av ”etablerad skyddsterminologi” (i linje med relevanta konventioner) betraktas som ”helt västlig”.²⁰⁸ Alla parter i konflikten – Houthimilis, regeringsstyrkor, Saudiarabien och FAE samt diverse Saudi-respektive FAE-stödda jemenitiska element – uppges göra sig skyldiga till godtyckliga frihetsberövanden, försvinnanden, tortyr och andra former av inhuman behandling runtom i landet.²⁰⁹

I Sana’a är det svårt för internationella MR-bevakare att få genomslag eller ens insyn. [Houthiregimen](#) är baserad på ett väldigt hierarkiskt system, där allt bygger på allianser, inte minst stam eller [klanbaserade](#),²¹⁰ en avancerad form av ”polisstat”, som inte tål någon som helst kritik. Där finns inget manöverutrymme.²¹¹ Alla med någon form av samröre med den f.d. regeringen riskerar att frihetsberövas. Kvinnor ska helst hållas osynliga i det offentliga livet. Alla myndigheter ligger under strikt kontroll. Där finns fortfarande många välutbildade och kloka personer verksamma där, men de är tvungna att rätta in sig i ”partilinjén”, annars får det konsekvenser både för dem själva och för deras familjemedlemmar. Även militären kontrolleras helt av Houthiregimen, men det är ingen som vill tala öppet om hur allt fungerar. I likhet med jemenitisk allmänhet och jemenitisk opposition, måste man också som humanitär aktör navigera väldigt försiktigt om man vill framföra kritik och

²⁰⁶ UNHRC, Situation of human rights in Yemen, including violations and abuses since September 2014, 2020-09-28, s. 20–83, [url](#); Migrationsanalys, Säkerhetsläget i Jemen, 2021-04-06, [url](#), s. 18–20.

²⁰⁷ HRW, World Report 2023, Yemen – Events of 2022, januari 2023, [url](#)

²⁰⁸ Samtal (digitalt möte) med representanter för internationell organisation i Sana’a, 2023-01-23.

²⁰⁹ HRW, World Report 2023, Yemen – Events of 2022, januari 2023, [url](#)

²¹⁰ Samtal (digitalt möte) med representanter för internationell organisation i Sana’a, 2023-01-23; jfr ACAPS, The Houthi Supervisory System: The interplay of formal state institutions and informal political structures, 2020-06-17, [url](#); ACAPS, Tribes in Yemen: An Introduction to the Tribal System, 2020-08-13, [url](#)

²¹¹ Samtal (digitalt möte) med representanter för internationell organisation i Sana’a, 2023-01-23.

samtidigt vill kunna fortsätta operera i norr.²¹² I Aden uppges det vara lite lättare att föra dialog kring mänskliga rättigheter, dock hittills utan nämnvärt resultat i praktiken. Istället har snarare det ”laglösa stamsamhället” blivit mer och mer inbäddat med myndigheterna i södern, enligt initierade bevakare.²¹³

6.1 Barn

Enligt uppgift från Unicef har över 10 000 jemenitiska barn dödats eller handikappats under konflikten, ofta i samband med urskillningslösa attacker mot t.ex. skolor och sjukhus utförda av den Saudi-/FAE-ledda koalitionen.²¹⁴ Parallellt rapporteras Houthimilisen,²¹⁵ och grovt sett alla andra parter i konflikten,²¹⁶ ha rekryterat tusentals barn som soldater. Även regeringslojala styrkor har satt in barnsoldater i strid.²¹⁷ Enligt uppgift förekommer det att barn ned till sju års ålder rekryteras till väpnade grupper och används i strid.²¹⁸

Perioden mellan april och slutet av juni 2022 (dvs. under vapenstilleståndsperioden) ska minst 42 jemenitiska barn ha dödats av landminor eller olika former av ammunition som tidigare inte har detonerat/exploderat, vilket uppges vara den främsta orsaken till att barn dödats sedan vapenstilleståndets början. Sista veckan i juli 2022 rapporteras 38 barn ha dödats eller skadats av parter i konflikten, vilket uppges ha varit det största antalet minderåriga offer under en vecka sedan tidigt år 2020, enligt Save the Children. Vidare rapporteras ca 13 miljoner barn vara i behov av humanitär bistånd och två miljoner barn befinna sig i internflykt i landet. Detta medan många utbildnings- och hälsotjänster för barn har förstörts eller störts ut p.g.a. strid. I tillägg är t.ex. kroppsbestraffning av barn i hemmet uttryckligen tillåtet enligt jemenitisk lag.²¹⁹

6.2 Kvinnor och andra utsatta jemenitiska kategorier

Det förekommer förföljelse och diskriminering av en lång rad olika samhällsgrupper över i princip hela Jemen. Bl.a. bedöms dem som betraktas som oppositionella till den part som kontrollerar ett visst territorium, t.ex. människorättsförsvarare och journalister, löpa särskilda risker. Det jemenitiska civilsamhället och media rapporteras vara under konstant hot, och politiker och journalister riskerar att arresteras eller dödas. Även andra kategorier är utsatta, t.ex. religiösa och sociala minoriteter och internflyktingar. Samtidigt är våld baserat på kön, sexuell läggning eller annan tillhörighet till en viss samhällsgrupp utbredd. I tillägg uppges råda endemisk brist på möjlighet till

²¹² Samtal (digitalt möte) med representanter för internationell organisation i Sana'a, 2023-01-23.

²¹³ Samtal (digitalt möte) med representanter för internationell organisation i Sana'a, 2023-01-23.

²¹⁴ HRW, World Report 2023, Yemen – Events of 2022, januari 2023, [url](#)

²¹⁵ HRW, World Report 2023, Yemen – Events of 2022, januari 2023, [url](#); jfr även t.ex., Euro-Mediterranean Human Rights Monitor, SAM for Rights and Liberties, Militarized Childhood: A report on the Houthis' recruitment of Yemeni children during war, 2021-02-12, [url](#)

²¹⁶ HRW, Yemen: Houthis Send Children Into Battle, 2015-05-12, [url](#)

²¹⁷ HRW, World Report 2023, Yemen – Events of 2022, januari 2023, [url](#)

²¹⁸ UNHRC, Situation of human rights in Yemen, including violations and abuses since September 2014, 2020-09-28, s. 20-83, [url](#); Migrationsanalys, Säkerhetsläget i Jemen, 2021-04-06, [url](#), s. 18–20.

²¹⁹ HRW, World Report 2023, Yemen – Events of 2022, januari 2023, [url](#)

upprättelse för brottsoffer, medan straffriheten för förövare fortsätter i oförminskad skala.²²⁰

Till de potentiellt särskilt utsatta kategorierna i Jemen hör annars hbtq-personer och kvinnor²²¹ – i synnerhet ensamstående, skilda och övergivna kvinnor. Kvinnoorganisationer/-jourer ("shelters") kan visserligen operera i Syd, även om de inte sällan utsätts för hot. Medan det kan tänkas ligga i myndigheters intresse att underlätta deras arbete, så ser man trots allt ofta istället att de dagligen systematiskt motarbetar detta arbete. Kvinnor pressas hårdare överallt i landet,²²² men i Houthikontrollerade områden har kravet på manlig förmyndare (*mahram*),²²³ medfört särskilt negativa konsekvenser.²²⁴ Det hindrar bl.a. jemenitiska kvinnor (inklusive biståndsarbetare) från att resa – och att arbeta om det medför behov av att resa, vilket också bl.a. får negativa konsekvenser för kvinnors tillträde till bistånd. Vad avser hbtq, kan bl.a. noteras att samkönade sexuella relationer är förbjudna enligt jemenitisk strafflag. Artikel 264 föreskriver piskstraff och ett års fängelse för analsex om parterna är ogifta, och dödsstraff med hjälp av stening avseende gift part. Av artikel 268 samma lag följer att sex mellan kvinnor kan ge upp till tre års fängelse.²²⁵

6.3 Migranter

Övergreppen mot icke-jemeniter har tenderat att öka. Det finns omfattande skyddsproblem, särskilt för migranter på väg från Afrikas horn.²²⁶ De utsätts för allvarliga människorättsöverträdelser längs vägen från Somalia, Etiopien och Djibouti till Saudiarabien, i jakt på arbete. Många frihetsberövas under inhumana förhållanden.²²⁷ Förekomsten av sexuellt slaveri, prostitution tenderar att öka, liksom kidnappningar mot lösensummor som utkrävs av släktingar, medan myndigheter generellt underlåter att agera. Många tvingas till straffarbete inom katodling och utsätts för sexuell exploatering, för att sedan säljas vidare till nästa aktör. Vissa moskéer och stam-/klanledare försvårar eventuella åtgärder. Myndigheter, dvs. statsaktörer, klaner m.fl. ingår också bland förövarna, medan migranterna betraktas som "förbrukningsartiklar". "Det råder laglöshet – sällan skådad ens i andra konflikthärdar." Sammantaget har situationen blivit dramatiskt värre över hela landet.²²⁸

²²⁰ UNHRC, Situation of human rights in Yemen, including violations and abuses since September 2014, 2020-09-28, s. 20-83, [url](#); Migrationsanalys, Säkerhetsläget i Jemen, 2021-04-06, [url](#), s. 18-20.

²²¹ Samtal (digitalt möte) med representanter för internationell organisation i Sana'a, 2023-01-23; jfr Sana'a Center For Strategic Studies, The Yemen Review, Women's Rights are Non-Negotiable, september 2022, [url](#); HRW, World Report 2023, Yemen – Events of 2022, januari 2023, [url](#).

²²² Samtal (digitalt möte) med representanter för internationell organisation i Sana'a, 2023-01-23.

²²³ *Mahram* kan t.ex. vara en far, make, bror eller t.o.m. en ung son (se vidare, Sana'a Center For Strategic Studies, The Yemen Review, Women's Rights are Non-Negotiable, september 2022, [url](#)).

²²⁴ Security Council Report, February 2023 Monthly Forecast, Middle East, Yemen, 2023-01-31, [url](#).

²²⁵ HRW, World Report 2023, Yemen – Events of 2022, januari 2023, [url](#).

²²⁶ Samtal (digitalt möte) med representanter för internationell organisation i Sana'a, 2023-01-23.

²²⁷ HRW, World Report 2023, Yemen – Events of 2022, januari 2023, [url](#).

²²⁸ Samtal (digitalt möte) med representanter för internationell organisation i Sana'a, 2023-01-23.

IOM uppskattar att ca 43 000 migranter har fastnat i Jemen, varav över 11 000 som ankom mellan april och juni 2022.²²⁹ Migrationen fortsätter därefter.²³⁰ 2 700 personer passerar över gränsen mellan Jemen och Saudiarabien varje dag, enligt uppgift från saudisk gränspolis/-armé. Många av dem som lyckas ta sig fram deporteras dock mer eller mindre direkt tillbaka. Över 100 000 illegala migranter från Afrikas horn ska ha tagits i förvar i Saudiarabien, bl.a. i Jazan. De flesta deporteras direkt, men de flesta kommer också tillbaka. Försök görs också att verkställa deportationer till Etiopien, men det fungerar sällan. En betydande andel i den gruppen är tigreaner.²³¹

Avslutande kommentar

På det nationella planet ser konfliktintensiteten – och därmed de generella riskerna för civila att dödas eller skadas – ut att fortsätta minska i delar av Jemen jämfört med föregående rapportperiod (t.o.m. mars 2021), varefter man i och för sig återigen kunde se en tid av eskalering t.o.m. det första kvartalet 2022. Detta dels på marken längs flera av frontlinjerna i landet, dels i form av omfattande flygattacker mot Sa’adah, Sana’a och al-Hudaydah (med många civila offer), som svar på Houthimilisens gränsöverskridande drönar- och missilattacker (bl.a. mot Abu Dhabi i januari 2022). Efter att ett avtal om vapenstillestånd framförhandlat med hjälp av FN kunde materialiseras i april 2022 har dock säkerhetsläget i landet påtagligt förändrats för den jemenitiska allmänheten. Trots att en lång rad överträdelser har förekommit under avtalsperioden – inte minst i form av artilleri- och granatbeskjutning över frontlinjer, med civila bostadsområden i skottlinjen (alternativt som måltavla) – och att avtalet formellt inte kunnat förlängas sedan oktober 2022, har civilbefolkningens risk för att falla offer för flygattacker minskat. Noteras bör dock att antalet konfliktrelaterade civila offer (dödade och skadade) de facto inte minskade nämnvärt nationellt i Jemen under 2022 jämfört med 2021, medan antalet dödsoffer istället ökade marginellt under 2022. En betydande andel av dessa offer krävdes emellertid under första kvartalet 2022, dvs. före vapenstilleståndet.

Säkerhetsläget har visserligen även över längre tid skiljt sig märkbart mellan olika delar av landet. Medan det periodvis rått ett tillstånd av komplext internationaliserat inbördeskrig och humanitärt nödläge i delar av landet, kanske i synnerhet i frontlinjeprovinserna, och ett allvarligt säkerhetsläge i andra, har där kunnat råda ett relativt lugn i andra – kanske i synnerhet i mer perifera och glesbefolkade områden i öster. Gemensamt för i stort sett samtliga delar av landet är dock en fortsatt erosion av den jemenitiska staten (i den

²²⁹ HRW, World Report 2023, Yemen – Events of 2022, januari 2023, [url](#)

²³⁰ Se t.ex., IOM Yemen, Non-Yemeni Migrant Arrivals and Yemeni Migrant Returnees in December 2022, 23-01-09, [url](#)

²³¹ Samtal med medarbetare vid USA:s ambassad i Saudiarabien, 2023-01-23.

mån den ens tidigare närvarat), samt ett växande antal väpnade aktörer/miliser som vill ha sitt ord med i laget avseende landets framtid.

Över tid förblir artilleribeskjutning den incidentkategori som tenderar att kräva flest civila offer i Jemen. Samtidigt har kategorierna landminor, blindgångare eller andra former av ammunition och krigsrester som inte har exploderat tidigare, tillsammans kommit att bli den främsta orsaken till civila offer under och efter vapenstilleståndet i landet. Noteras bör emellertid att medan man sett en märkbar avspänning vid frontlinjer i landet under 2022, har incidenter med lättare handeldvapen ökat och periodvis genererat flest civila offer. Sammantagna rapporteras olika former av lokala konflikter, klankonflikter och dispytrelaterat våld ha påverkat civila mer påtagligt än andra incidentkategorier då de ofta förekommer i sammanhang där civila vistas.

Första kvartalet 2023 har återigen kunnat noteras en viss ökning av antalet gränsöverskridande artilleri- och maskingevärsbeskjutning i västra Sa'adah, med ett betydande antal civila offer som följd. Den senaste tiden har Sa'adah erfarit fler civila offer än någon annan provins i landet. Samtidigt har explosiva krigsrester fortsatt att kräva civila offer på flera håll i landet. Antalet barn som fallit offer rapporteras ha ökat markant i dessa sammanhang. Ett betydande antal civila offer har också krävts i olika former av väpnade våldsincidenter i al-Hudaydah, Ta'izz och andra frontlinjeprovins, där drönaraktiviteter och granatbeskjutning slår mot civila områden.

Till de över tid fortsatt mest drabbade provinserna i landet vad gäller konfliktrelaterade våldsincidenter som medfört civila offer under aktuell rapportperiod hör Sa'adah, al-Hudaydah, Ta'izz, Ma'rib och Shabwah (som passerade Aden under 2022). Studerar man den något mer svårtolkade indikatorn fördrivning i form av personer som försätts i internflykt av säkerhetsskäl eller sammansatta (men ofta säkerhetsrelaterade) skäl under 2022–2023 är det ofta Ma'rib, Ta'izz, al-Hudaydah, Shabwah, Abyan och al-Dhale'e som människor lämnar eller rör sig inom. I vissa fall vid mer än ett tillfälle, men där tillkommer också många andra av landets generellt i hög grad instabila provinser, bl.a. Aden. Samtliga landets provinser finns representerade i rapportörers redovisningar över skeenden som leder till fördrivning under åren 2021–2023. På det nationella planet är det dock hittills endast ett mindre antal jemeniter som återvänt till sina hemorter efter en längre tid i internflykt. Förutsättningarna för att kunna fly några längre sträckor och etablera sig på annan ort än den man är hemmahörande på kan naturligtvis skilja sig markant mellan olika jemeniter. Mot bakgrund av den jemenitiska kontextens komplexitet, är det emellertid sammantaget generellt mycket som ska till för att ett sådant alternativ ska vara långsiktigt hållbart för gemene jemenit.

Under tiden pågår direktförhandlingar mellan Sana'a och Riyadh. Det är emellertid i nuläget svårtolkat vart denna process leder. Åtminstone inte nödvändigtvis till det avtal om landsomfattande fred som det FN-ledda förhandlingsspåret syftar till. De mest centrala aktörerna – i dagsläget främst Houthiregimen respektive Saudiarabien och FAE – ser fortfarande ut att ha sina egna agendor (även om sauderna tenderar att vilja dra sig ur), medan Iran (som

nu visserligen ingått avtal om återupprättande av bilaterala diplomatiska förbindelser med Saudiarabien) har sin. Samtidigt har den internationellt erkända jemenitiska regeringen i Aden (ROYG) ytterst begränsad kontroll, både politiskt och territoriellt, och är beroende av Saudiarabien m.fl.

Det diplomatiska närmandet mellan Iran och Saudiarabien bedöms åtminstone ha gett ny energi till de samtal som nu pågår mellan Saudiarabien och Houthiregimen, och skulle till att börja med i närtid kunna leda till ett förnyat vapenstillestånd. Givet konfliktens komplexitet och alla de jemenitiska parternas olika perspektiv och förväntningar, är det dock svårt att se att detta snart skulle leda till några betydande framsteg i riktning mot ett övergripande inkluderande fredsavtal som skulle innebära en permanent lösning på konflikten i landet.

Till dags dato är det fortfarande svårt att se en långsiktigt hållbar positiv utveckling i detta mycket hårt sargade land. Sammantaget talar istället mycket för att Jemen kommer att förbli ett delat land, med Houthidominans i "Nord" inom överskådlig tid och en mycket komplex och varierande situation i "Syd".

Källförteckning

Elektroniska källor

Konsulterade under mars månad 2023

Airwars, US Forces in Yemen, odaterad, [url](#)

Al-Monitor, 'Stuck in a swamp': Saudi Arabia seeks exit from Yemen war, 2023-03-25, [url](#)

Al-Monitor, France is cautious about China's role but welcomes Iran-Saudi agreement, 2023-03-15, [url](#)

Al-Monitor, China triumphs with Saudi-Iran deal, but devil in implementation, 2023-03-13, [url](#)

Al-Monitor, Iran, Saudi Arabia to resume relations in China-brokered deal, 2023-03-10, [url](#)

Al-Monitor, Reports: Saudi Arabia to deposit \$1 billion in Yemen's central bank, 2023-02-21, [url](#)

Al-Monitor, Two Yemen YouTubers in detention, put on trial by Houthis, 2023-01-19, [url](#)

Al-Monitor, Women's campaign in Yemen protests Houthi dress code rules, 2023-01-17, [url](#)

Al-Monitor, US urges Iran-backed Houthis to halt attacks on Yemen's ports, 2022-11-28, [url](#)

Al-Monitor, Protesters in southern Yemen storm government building, 2021-03-16, [url](#)

Aljazeera, Timeline: UAE under drone, missile attacks, 2022-02-03, [url](#)

Armed Conflict Location and Event Data Project (ACLED), Data Export Tool, 1 januari 2021–28 februari 2023, [url](#) (data hämtad 2023-03-01)

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), The State of Yemen: Q2 2022 – Q3 2022, 2022-12-07, [url](#)

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), Little-Known Military Brigades and Armed Groups in Yemen: A Series, odaterad, [url](#)

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), The Wartime Transformation of AQAP in Yemen, 2020-12-14, [url](#)

Armed Conflict Location and Event Data Project (ACLED), Codebook, odaterad, [url](#)

Assessment Capacities Project (ACAPS), Tribes in Yemen: An Introduction to the Tribal System, 2020-08-13, [url](#)

Assessment Capacities Project (ACAPS), The Houthi Supervisory System: The interplay of formal state institutions and informal political structures, 2020-06-17, [url](#)

Associated Press (AP), UN says intense diplomacy under way to end 8-year Yemen war, 2023-03-16, [url](#)

Associated Press (AP), Al-Qaida says 2 operatives killed in drone strike in Yemen, 2023-03-06, [url](#)

Berghof Foundation, Mapping of Local Governance in Yemeni Governorates, januari 2020, [url](#)

Bertelsmann Stiftung, BTI 2022 Country Report – Yemen, 2022, [url](#)

Bertelsmann Stiftung, BTI 2020 Country Report – Yemen, 2020-04-29, [url](#)

Civilian Impact Monitoring Project (CIMP), datautdrag innehållande incidentdetaljer över perioden 1 januari 2018–26 mars 2023, inhämtat per e-post 2023-03-30.

Civilian Impact Monitoring Project (CIMP), 2022 Annual Report: 1 January–31 December 2022, 2023-03-29, [url](#)

Civilian Impact Monitoring Project (CIMP), Weekly Highlights, veckovist e-postutskick, februari–mars 2023.

Civilian Impact Monitoring Project (CIMP), Yemen, odaterad (data över perioden 2018-01-01 – 2022-10-31), [url](#)

Conflict Impact Monitoring Project (CIMP), 2021 Annual Report on the direct impact of armed violence on civilians in Yemen 1 January – 31 December 2021, februari 2021 [2022], [url](#)

CIMP, Monthly Report, November 2022, [url](#)

CIMP, Monthly Report, October 2022, [url](#)

CIMP, Monthly Report, September 2022, [url](#)

CIMP, Monthly Report, August 2022, [url](#)

CIMP, Monthly Report, June 2022, [url](#)

CIMP, Monthly Report, July 2022, [url](#)

CIMP, Monthly Report, May 2022, [url](#)

CIMP, Monthly Report, April 2022, [url](#)

CIMP, Monthly Report, March 2022, [url](#)

CIMP, Monthly Report, February 2022, [url](#)

CIMP, Monthly Report, January 2022, [url](#)

CIMP, Quarterly Report, Q4 2022: October–December 2022, distribuerad via e-post 2023-03-29.

CIMP, Quarterly Report, Q3 2022: July–September 2022, [url](#)

CIMP, Quarterly Report, Q2 2022: April–June 2022, [url](#)

CIMP, Quarterly Report, Q1 2022: January–March 2022, [url](#)

CIMP, Quarterly Report, Q4 2021: October–December 2021, [url](#)

CIMP Quarterly Report, Q3 2021: July–September 2021, [url](#)

CIMP, Quarterly Report, Q2 2021: April–June 2021, [url](#)

CIMP, Quarterly Report, Q1 2021: January–March 2021, [url](#)

Congressional Research Service (CRS), Yemen: Civil War and Regional Intervention, 2020-12-08, [url](#)

Euro-Mediterranean Human Rights Monitor, SAM for Rights and Liberties, Militarized Childhood: A report on the Houthis' recruitment of Yemeni children during war, 2021-02-12, [url](#)

Human Rights Watch (HRW), World Report 2023, Yemen – Events of 2022, januari 2023, [url](#)

Human Rights Watch (HRW), Yemen: Houthis Send Children Into Battle, 2015-05-12, [url](#)

Inside Arabia, The UAE's Grand Plans for Yemen's Socotra Island, 2020-12-04, [url](#)

Integrated Food Security Phase Classification (IPC), Yemen: Acute Malnutrition Projection Update October - December 2022 (Partial), 2022-11-16, [url](#)

Integrated Food Security Phase Classification (IPC), Yemen: Nearly 17 million people are experiencing high levels of acute food insecurity, driven by conflict, climate change and economic decline, november 2022, [url](#)

International Crisis Group (ICG), How Huthi-Saudi Negotiations Will Make or Break Yemen, 2022-12-29, [url](#)

International Crisis Group (ICG), Crisis in Marib: Averting a Chain Reaction in Yemen, 2021-02-22, [url](#)

International Crisis Group (ICG), Rethinking Peace in Yemen, 2020-07-02, [url](#)

International Crisis Group (ICG), The Huthis: From Saada to Sanaa, 2014-06-10, [url](#)

International Crisis Group (ICG), Breaking Point? Yemen's Southern Question, 2011-10-20, [url](#)

IOM, Displacement Tracking Matrix, Yemen, odatrad, [url](#)

IOM Yemen, Rapid Displacement Tracking – Yemen IDP Dashboard I Reporting Period: 26 February–4 March 2023, 2023-03-06, [url](#)

IOM Yemen, Rapid Displacement Tracking – 2022 Fourth Quarter Report (October–December 2022), 2023-03-06, [url](#)

IOM Yemen, Non-Yemeni Migrant Arrivals and Yemeni Migrant Returnees in December 2022, 23-01-09, [url](#)

Jemen, Executive Unit For IDPs Camps Management, Yemen – Displacement Tracking Report (DTR) For February 2023, 2023-03-09, [url](#)

Jemen, Executive Unit For IDPs Camps Management, Yemen – Annual Displacement Tracking Report (DTR) 2022, 2023-01-27, [url](#)

Läkare utan gränser, Vård i krigets Jemen, odatrad, [url](#)

Malcolm H. Kerr Carnegie Middle East Center, Diwan/Ahmed Nagi, Yemen's Houthis Used Multiple Identities to Advance, 2019-03-19, [url](#)

MENA Rights Group, Yemeni national secretly detained and tortured by Emirati forces in Balhaf, 2020-09-18, [url](#)

Middle East Institute (MEI), Why the “end the Yemen war” narrative is problematic, 2021-02-09, [url](#)

Middle East Institute (MEI), Security in South Yemen, 2019-07-31, [url](#)

Middle East Monitor (MEMO), Yemen: Separatists form new armed force in Aden, 2021-01-22, [url](#)

Migrationsverket, Migrationsanalys, Säkerhetsläget i Jemen, 2021-04-06, [url](#)

Newlines Institute for Strategy and Policy, ISIS in Yemen: Caught in a Regional Power Game, 2020-07-21, [url](#)

Newlines Institute for Strategy and Policy, The Geopolitics of Yemen’s Civil War, 2019-12-23, [url](#)

OCHA, Yemen Humanitarian Needs Overview 2023 (December 2022), 2022-12-20, [url](#)

OCHA, HDX, Yemen, odatrad, [url](#)

OCHA, HDX, OCHA Yemen, odatrad, [url](#)

OCHA, HDX, Yemen: Population Estimates, odatrad, [url](#)

OCHA/Reliefweb response, Yemen, odatrad, [url](#)

OCHA, Yemen_hno_2021_population_dataset.xlsx, 2021-12-31, [url](#)

OCHA, YEMEN: Administrative Map, 2015-06-29, [url](#)

Peace Research Institute Oslo, Middle East Centre, The Yemen War: Addressing Seven Misconceptions, 2020, [url](#)

Reuters, Yemeni government forces intercept Houthi drones attacking southern oil terminal, 2022-10-21, [url](#)

Sana'a Center For Strategic Studies, The Yemen Review, Women’s Rights are Non-Negotiable, september 2022, [url](#)

Sana’a Center For Strategic Studies, UAE Keeps Friends Close and Saudi Arabia Closer in Yemen, 2020-12-18, [url](#)

Sana’a Center For Strategic Studies, Al-Mahra: Where Regional Powers Define Local Politics, 2020-12-18, [url](#)

Sana’a Center For Strategic Studies, Yemen’s Al-Mahra: From Isolation to the Eye of a Geopolitical Storm, 2019-07-05, [url](#)

Security Council Report, What's in Blue, Yemen: Closed Consultations and Vote on Sanctions Regime Renewal, 2023-01-31, [url](#)

Security Council Report, February 2023 Monthly Forecast, Middle East, Yemen, 2023-01-31, [url](#)

UNHCR, 2022 Fact Sheet, Yemen Overview of Jan–Dec 2022 Activities, 2023-03-06, [url](#)

UNHCR, Yemen: IDP Hosting Sites by District vs IPC, december 2020, [url](#)

UN Human Rights Council (UNHRC), Situation of human rights in Yemen, including violations and abuses since September 2014: Detailed findings of the Group of Eminent International and Regional Experts on Yemen, 2020-09-28, [url](#)

UN News, Leadership Council marks 'new era' for Yemen, but country remains wary of terrorist threat, 2022-09-22, [url](#)

Worldometer, Yemen Population (Live), [url](#)

Yemen Data Project (YDP), odaterad, [url](#)

Muntliga källor/möten

Samtal med initierad diplomat i Riyadh, 2023-01-22

Samtal med medarbetare vid Jemens ambassad i Riyadh, 2023-01-24

Samtal med medarbetare vid USA:s ambassad i Saudiarabien, 2023-01-23

Samtal (digitalt möte) med representanter för internationell organisation i Sana'a, 2023-01-23

Samtal (digitalt möte) med tidigare medarbetare i internationell organisation i Aden, 2023-03-08 och 2023-03-15

Bilaga

Relevanta aktörer²³²

Aktör	Kommentar	Hänvisningar i urval
Saudiarabien		UNHRC, 2020-09-28, s. 112 f., url ; Migrationsanalys, 2021-04-06, url , s. 10.

²³² Ej uttömmande lista (Migrationsanalys, Säkerhetsläget i Jemen, 2021-04-06, [url](#), st. 1.2., jämte hänvisningar till andra källor i höger kolumn).

Aktör	Kommentar	Hänvisningar i urval
Förenade Arabemiraten (FAE)		UNHRC, 2020-09-28, s. 114 f., url ; Migrationsanalys, 2021-04-06, url , s. 10.
Houthirörelsen (Ansar Allah)	<p>"Houthimilisen/-regimen i Nord" (västnordväst). en ursprungligen företrädesvis zayditisk (jemenitisk-shiitisk) politisk "väckelserörelse" som utvecklades till rebellrörelse, med tiden lokalt och regionalt expanderande militärmakt och "de-facto-myndighet". Etablerades i den nordliga höglandsprovinsen Sa'adah under ledning av familjen al-Houthi. Åren 2004–2010 utkämpade man sex omgångar av lokala krig mot regeringsstyrkor i Sa'adah. Rörelsen blev sedermera den jemenitiska aktör som kunnat kapitalisera mest på det senaste decenniets galopperande instabilitet i landet. I synnerhet sedan år 2014, då man också erhöll stöd från tidigare fientligt inställda armé- och miliselement lojala med familjen Ali Abdullah Saleh och General People's Congress (GPC),²³³ samt efter (med tiden) alltmer påtagligt stöd av Iran och Hizbollah. Houthirörelsen har lyckats spela på flera olika religiösa, politiska och sociala identiteter, bl.a. zayditisk och hashemitisk (<i>sada</i> alt. <i>hashimiyyin</i>) samt lokala klanidentiteter etc., för att bygga allianser, rekrytera manskap och besegra opponenter. Rörelsen är idag den kanske mest inflytelserika "staten i staten" i Jemen, med en intrikat och dynamisk modell för att övervaka (och med tiden ta över) formella statliga institutioner inom sina territorier. Även inom dessa finns dock fortfarande utmaningar. Exempelvis har Hajourklankrigare tagit sig an Houthimilis om territoriell kontroll i delar av Hajjah.</p>	UNHRC, 2020-09-28, s. 135 f., url ; ACAPS, 2020-06-17, url ; ICG, 2014-06-10, url ; Malcolm H. Kerr Carnegie Middle East Center, 2019-03-19, url ; Migrationsanalys, 2021-04-06, url , s. 10.
Den internationellt erkända jemenitiska regeringen (ROYG)	ROYG, numer under ledning av ett presidentråd (PLC), och dess sammansatta försvarsmakt/armé- och säkerhetsstyrkor/miliser. Relevant p.g.a. omfattande militär stödintervention av den Saudiledda koalitionen – och beroende på hur allianser utvecklas härnäst.	UNHRC, 2020-09-28, s. 117 f., url ; Migrationsanalys, 2021-04-06, url , s. 11.
Southern Transitional Council (STC)	Southern Transitional Council (STC, etablerat i maj 2017 av <i>delar</i> av den sammansatta separatist ~~rörelsen i södern~~) – och dess FAE-tränade och -beväpnade miliser, bl.a. <i>Security Belt Forces</i> (under brigadgeneral Mohsen Abdullah al-Wali) – leds av den f.d. guvernören i Aden, general Aidarous al-Zubaidi. STC har vuxit sig till en	UNHRC, 2020-09-28, s. 130 f., url ; Migrationsanalys, 2021-04-06, url , s. 11; MEI, Security in South Yemen, 2019-07-31, url ; MEMO, Yemen: Separatists form new armed force in Aden, 2021-01-22, url

²³³ General People's Congress (GPC), grundat av Saleh, Jemens "statsbärande" regeringsparti sedan 1982 (både i dåvarande Nordjemen och i det enade Jemen), har länge varit inflytelserikt i jemenitisk politik och säkerhet, kunnat mobilisera delar av Jemens militär- och säkerhetsstyrkor samt milis (s.k. Popular Committees). Enligt ICG, är GPC i praktiken snarare en distributör av beskyddarskap än ett ideologiskt grundat parti. GPC's och landets tidigare "starke man" Saleh, president i drygt tre decennier, dödades av Houthimilis i december 2017, efter att ha signalerat villighet att kompromissa med den Saudiledda koalitionen. Sedan dess har Houthirörelsen i praktiken distanserat sig från GPC – samtidigt som inflytelserika GPC-medlemmar (liksom klanledare) gått över och blivit lokala allierade (*mutahawwithin*) med Houthisidan, bl.a. guvernörerna i al-Hudaydah och Ibb (Migrationsanalys, 2021-04-06, [url](#), s. 10.).

Aktör	Kommentar	Hänvisningar i urval
	<p>stark utmanare om makten i södern (med stöd av FAE). Periodvis åren 2018–2021, har friktioner mellan STC och ROYG-lojala styrkor ägt rum. I augusti 2019 bröt strider ut i provinserna Aden, Abyan och Shabwah. Efter Riyadhavtalet i november 2019, var det tanken att STC-lojala styrkor skulle integreras med övriga militära strukturer. Så har till dags dato inte skett. Istället tillkommer nya STC-konstruktioner, t.ex. Aden Ring Belt Forces, som potentiellt underminerar avtalet. STC har också accepterat att ingå i koalitionsregering, men motsätter sig bl.a. inkludering av det (brödraskapsinfluerade) islamistiska partiet al-Islah – som i sin tur oroas märkbart av att FAE-stödda styrkor flyttar fram sina politiska och militära positioner på deras bekostnad.</p>	
Jemens stammar/klaner, storfamiljer och traditionella eliter	<p>Jemens stammar/klaner, storfamiljer och traditionella eliter har generellt ett betydande inflytande i samhället, kan i många fall mobilisera miliser och finns representerade i politiska partier, rörelser och säkerhetsstyrkor – på flera sidor av Jemens konflikter. Vidare är det traditionella jemenitiska samhället i grunden organiserat efter väldefinierade "ärflliga" släktstatus- och yrkeskategorier etc. Hashemiterna (<i>sada alt. hashimiyyin</i>) – bl.a. Houthifamiljen – traderas t.ex. härstamma från profeten Mohammed via Ali och Fatima. Historiskt levde de i enklaver i klanskyddade territorier där de kunde ägna sig åt religiös fördjupning. Deras beskyddare, de väpnade s.k. klanmännen (<i>qaba'il</i>) härstammar från sydarabiska jordbrukare.</p>	<p>Migrationsanalys, 2021-04-06, url, s. 12.</p>
Al-Qaïda på den Arabiska halvön (AQAP)	<p>Al-Qaïda på den Arabiska halvön/al-Qaeda in the Arabian Peninsula (AQAP), har länge betraktats som en av globala AQ:s mest potenta grenar, och opererar i flera delar av landet (dock med ett oklart antal mannar). AQAP har stöd av ett antal lokala klaner, och har <i>tidvis</i> etablerat territoriell kontroll i vissa områden i söder, bl.a. i al-Bayda (åren 2014–2015, under förevändning att nedkämpa den s.k. Islamiska staten i Jemen/<i>IS-Y</i>), Abyans provinshuvudstad Zinjibar (2011–2012) och Hadramawts provinshuvudstad al-Mukalla (2015–2016). Under "storhetstiden", i inledningen av den Saudiledda interventionen, betraktade koalitionen också AQAP som en tillgång i de "folkliga motståndsstyrkorna" som etablerades i de södra provinserna för att möta Houthimilisens avancemang. Åren 2019–2020 har lejonparten av AQAP:s aktiviteter koncentrerats till provinserna al-Bayda, Abyan, Shabwah och Ma'rib, men enskilda operationer har även ägt rum i Ta'izz i sydväst och Hadramawt och al-Mahra i öster. De flesta AQAP-attacker har riktats mot Houthimilis, IS-Y, regeringslojala styrkor, amerikanska eller STC-lojala styrkor.</p>	<p>Migrationsanalys, 2021-04-06, url, s. 12.</p>

Aktör	Kommentar	Hänvisningar i urval
Sammanstatta motståndsstyrkor i södern	<p>Utöver fullt ROYG- och/eller Saudiloyal arméförband och miliser, finns sammanlagt ca 90 000 man (2019), tränade och utrustade av FAE. Vissa av dessa är också sådana som inledningsvis gick i spontant försvar mot Houthimilisens och Salehloyala styrkors offensiv mot Aden och angränsande provinser 2015. Med stöd av emiratiska markstyrkor och saudiska flygbombningar kunde den offensiven hejdas, varefter FAE institutionaliserade det paramilitära motståndet i södern genom etablering, träning och beväpning av de s.k. Security Belt Forces (SBF), att betrakta som STC:s militära elitstyrkor (ca 30 000 man, främst aktiva i Aden, Abyan, Lahj, al-Dhale'e och på Socotra), Shabwani Elite Forces (<i>Shabwah Elite Forces</i>) tidigare aktiva i Shabwa, och Hadrami Elite Forces (<i>Hadramawt Elite Forces</i>) i Hadramawt etc. Dessa styrkor har också fungerat som regionala säkerhetsstyrkor, och bl.a. bidragit till att driva bort AQAP från delar av södern 2016. Sedan april 2019 har de också försvarat de södra provinserna från nya Houthioperationer. De har dock samtidigt hamnat i konflikt med regeringsloyala arméstyrkor och al-Islahstyrkor, med styrkebas främst i Ta'izz och Ma'rib. FAE-stödda styrkor söker nu göra politiska och militära landvinningar på bekostnad av al-Islah. Politiskt arbetar STC för att begränsa al-Islahs inflytande i regeringen, och militärt pressar man dem i bl.a. Ta'izz.</p>	<p>Migrationsanalys, 2021-04-06, url, s. 12-13; UNHRC, 2020-09-28, s. 130-134, url; ACLED, Little-Known Military Brigades and Armed Groups in Yemen: A Series, odaterad, url; MEI, Security in South Yemen, 2019-07-31, url; MEMO, Yemen: Separatists form new armed force in Aden, 2021-01-22, url</p>
The Joint Resistance Forces	<p>The Joint Resistance Forces, en sammansatt militär/paramilitär styrka om ca 40–50 000 man understödd av FAE; under befäl av brigadgeneral Tareq Saleh (brorson till f.d. president Saleh); med Salehloyala element ur det f.d. Republikanska gardets specialstyrkor och lojala klankrigare (numera "National Resistance Forces/Guardians of Republic"), element av lokala klankrigare från al-Hudaydah (Tuhama Resistance Forces) samt salafistiska element (inklusive ett dussintal brigader s.k. Giant Brigades).</p>	<p>Migrationsanalys, 2021-04-06, url, s. 13; UNHRC, 2020-09-28, s. 132-134, url</p>

Aktör	Kommentar	Hänvisningar i urval
Andra underordnade väpnade aktörer	<p>Några andra <i>exempel</i> på idag underordnade väpnade aktörer värda att notera för att förstå kommande konfliktutvecklingspotential i Jemen är bl.a. nedan element:</p> <p>Support and Reinforcement Brigades (SRB), har åtminstone tidigare opererat som stödmilis till de mer namnkunniga Security Belt Forces (SRB) i Aden och Lahij, men förefaller sedermera ha tagit en mer stridsinriktad och mer autonom roll.</p> <p>Asifah Brigade (Stormbrigaden), tar order från STC, har funnits en tid, men blev mer omtalad i april 2020 då den såkrade större delen av Adens strategiska infrastruktur i samband med att STC (temporärt) utropade självstyre i södra Jemen.</p> <p>Amajid Brigade, under ledning av den Saudilojale salafistiske brigadgeneralen Salih Salim al-Sharji. Tillskapad sommaren 2019 av president Hadi, och tar således formellt order från den internationellt erkända regeringen, men förefaller delvis också ha en egen agenda. Brigaden besegrade bl.a. Houthistyrkor vid Thirahfronten på gränsen mellan al-Bayda och Abyan i april 2020.</p> <p>The 30th Armored Brigade, är en av de få förband som länge stridit jämsides med både flera andra regeringsförband och diverse STC-element. Det ser ut att finnas indikationer på att brigaden de facto kan komma att bli ett STC-lojalt element.</p> <p>Aden Security, är en STC-lojal paramilitär styrka som, likt andra provinsiella säkerhetsstyrkor, formellt sorterar under inrikesministeriet.</p> <p>Facilities Protection Forces (FPF)/"Facilities Protection Brigade Aden-Lahij".</p> <p>Ovannämnda Aden Ring Belt Forces, är ett av de senaste tillskotten av STC-lojala miliser som uppstått, och potentiellt underminerar militära arrangemang överenskomna i samband med Riyadhavtalet 2019, som bl.a. syftade till att STC-lojala styrkor skulle dras tillbaka från den omstridda Abyanprovinsen och istället stationeras med fokus på frontlinjer mot Houthimilisen i norröver.</p> <p>Slutligen, även i t.ex. den mest ostligt belägna provinsen al-Mahra, där Saudiarabien, Oman och FAE söker utöva inflytande utifrån delvis olika agendor, är situationen på marken i realiteten komplicerad, med i princip saudisk kontroll över gränser (inklusive hamnar och flygplatser etc.), men i praktiken en lång rad olika miliser, bl.a. klanbaserade, på</p>	<p>Migrationsanalys, 2021-04-06, url, s. 13; UNHRC, 2020-09-28, s. 130–134, url; ACLED, Little-Known Military Brigades and Armed Groups in Yemen: A Series, odaterad, url; MEI, Security in South Yemen, 2019-07-31, url; MEMO, Yemen: Separatists form new armed force in Aden, 2021-01-22, url; Sana'a Center For Strategic Studies, Yemen's Al-Mahra: From Isolation to the Eye of a Geopolitical Storm, 2019-07-05, url; Sana'a Center For Strategic Studies, Al-Mahra: Where Regional Powers Define Local Politics, 2020-12-18, url, Annex A.</p>

Aktör	Kommentar	Hänvisningar i urval
	<p>lönelistan (se t.ex. Sana'a Center For Strategic Studies, Yemen's Al-Mahra: From Isolation to the Eye of a Geopolitical Storm, 2019-07-05, url; Sana'a Center For Strategic Studies, Al-Mahra: Where Regional Powers Define Local Politics, 2020-12-18, url, Annex A., som bl.a. innehåller löneutbetalningsschema till diverse stam-/klankrigare och andra väpnade element under januari–februari 2020).</p>	